

**Министерство за животна средина и
просторно планирање на
Република Северна Македонија
-Управа за животна средина**

адреса: плоштад “Пресвета Богородица” бр.3
1000 Скопје

Скопје , 01.11.2022

Предмет: Известување за намера за спроведување на “Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”

Почитувани,

Ве известуваме дека инвеститорот “ФРЕШ ФАРМ ” ДОО увоз извоз Илинден има намера да изгради земјоделски објект за интензивно живинарство на КП 658/1 КО Мршевци во Општина Илинден.

За реализација на предложениот проект инвеститорот изработи инестиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех. бр. 0714/19 изработен од ДПТУ “САРА-4 Соња” ДОО Скопје.

Земјоделскиот објект содржи четири објекти за одгледување на кокошки несилки за производство на јајца и еден објект за одгледување на пилиња . Капацитетот на објектот за одгледување на кокошки несилки изнесува 25.380 броја во една хала, а на објектот за одгледување на пилиња изнесува 27.000 пилиња.

Во прва фаза планирано е одгледувалиштето да работи со капацитет од два објекти за одгледување на кокошки односно 50.760 броја и еден објект за одгледување на пилиња со капацитет од 27.000 пилиња . Целта на оваа инвестиција е инвеститорот ФРЕШ ФАРМ ДОО Илинден да ја прошири својата дејност, да ги зголеми капацитетите за производство на јајца.

Инвеститорот во моментов има сопствено одгледувалиште со капацитет од 20.000 кокошки несилки за што поседува Б-интегрирана еколошка дозвола од 2022 година издадена од Општина Илинден

Во прилог Ви ги доставуваме неопходните информации и податоци за проектот, техничките карактеристики и локацијата на проектот, карактеристиките на пределот и главните заклучоци од извршената прелиминарна анализа на можните влијанија на проектот врз сите елементи на животната средина.

Согласно националното законодавство за животна средина, опсегот на проектот сметаме дека спаѓа во **Анексот I од Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата од спроведување на оценка на влијанието врз животната средина (“Службен Весник на РМ бр. 74/05, 109/09 и 164/12),**

точка 14 Инсталации за интензивно живинарство или свињаство со повеќе од 40.000 места за живина.

Ве молиме за дефинирање на опсегот на Студијата за Оцена на влијание врз животната средина на **“Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”**

Стоиме на располагање за дополнителни информации и/или податоци при донесување на Вашата одлука.

Со почит,

“ФРЕШ ФАРМ” ДОО Илинден
Управител:
Иван Маркоски

.....

Прилог:

1. Известување за намера
2. Листа на проверка за утврдување на потребата од оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

...

ПРЕДМЕТ: ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА НАМЕРА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТ

ПРОЕКТ:

“Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”

ИНВЕСТИТОР: Друштво за производство, земјоделе, трговија и услуги “ФРЕШ ФАРМ”ДОО
Увоз- Извоз Илинден

Ноември, 2022

1. Информации за инвеститорот :

Инвеститор: Друштво за производство, земјоделие, трговија и услуги “ФРЕШ ФАРМ”ДОО Увоз-Извоз Илинден

Објект: “Земјоделски објекти за производство на јајца ”

Адреса на инвеститорот: ул. 36 бр. 3 Илинден

Назначено лице за контакт: Горан Маркоски

Тел. +389 75 266 423

E-mail адреса: info@freshfarm.com.mk

2. Карактеристики на проектот

2.1 Категорија на која припаѓа проектот

Согласно националното законодавство за животна средина, проектот “Изградба на Земјоделски објекти за производство на јајца” на КП 658/1 КО Мршевци во Општина Илинден припаѓа на Прилог I од Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата од спроведување на оценка на влијанието врз животната средина (“Службен Весник на РМ бр. 74/05, 109/09 и 164/12), точка 14 Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од 40.000 места за живина.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 50.760 несилки и 27.000 пилиња со просечна дневна носивост на 46.146 конзумни јајца.

2.2 Краток опис на проектот со капацитет или големина на проектот

Технички карактеристики

КП 658/1 КО Мршевци на која инвеститорот има намера да инвестира во изградба на земјоделски објект за производство на конзумни јајца и одгледување на пилиња е со површина од 20.758м². Предметната парцела е обработливо земјиште кое инвеститорот има намера да го пренамени во обекти за одгледување на едnodневни пилиња и кокошки несилки и производство на јајца. Со таа цел како потреба се јавува изградба на објекти кои се во функција на заокружување на целокупниот процес од одгледување на пилиња и кокошки несилки, собирање на готов производ (конзумно јајце), сортирање и складирање како и складирање и подготовка на храната за живината.

Сместувањето на живината треба да биде на начин на кој ќе се избегне штетното влијание на надворешните фактори на животната средина, како што се бучавата, вибрацијата и атмосферското загадување.

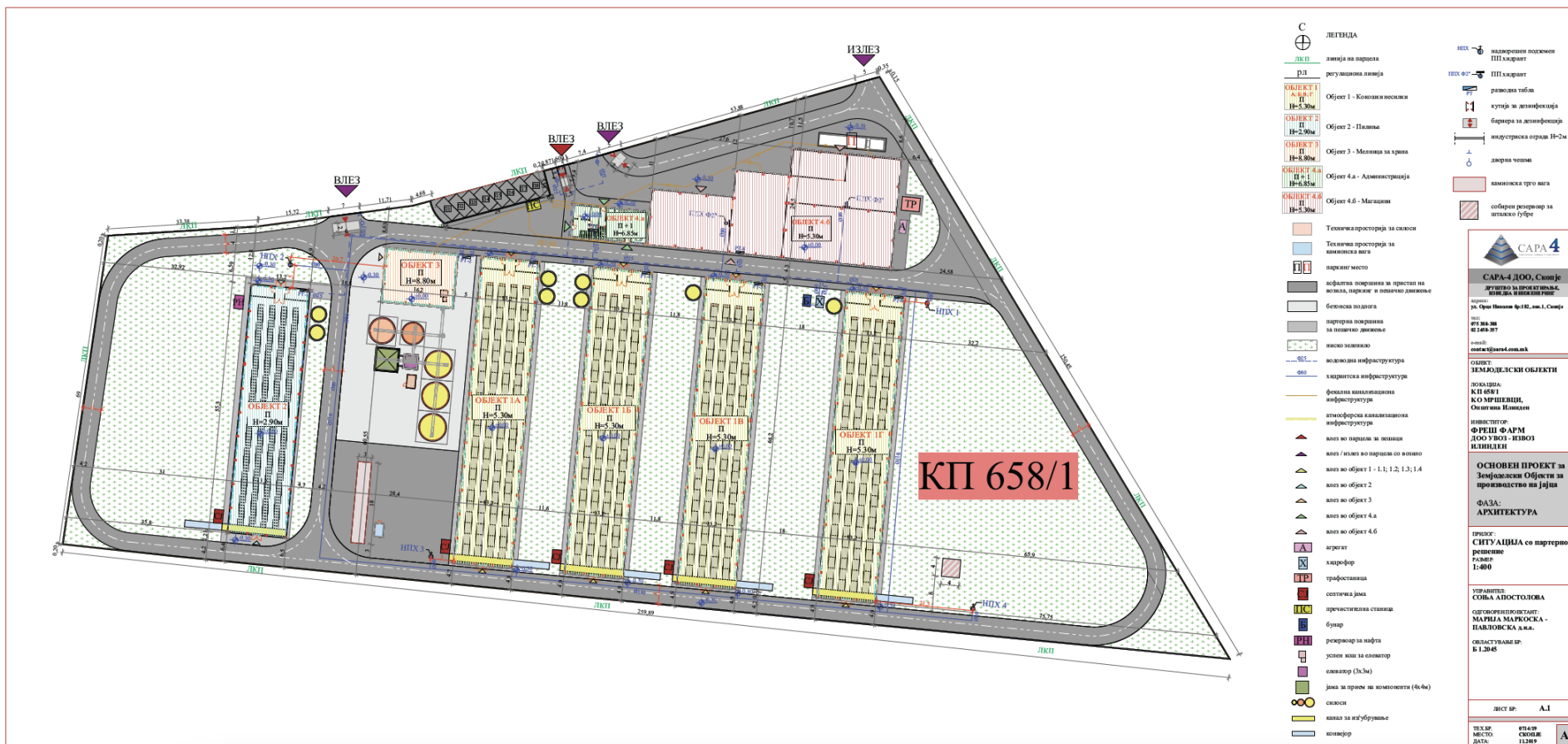
Формата, конструкцијата и одржувањето на живеалиштата, објектите и опремата за живината мораат да бидат такви за да може да се одржуваат на лесен и хигиенски начин и да ја ограничат опасноста од појава на болести или трауматски повреди на животните како и да обезбедат соодветни безбедносни услови.

Опремата за храна и вода треба да е дизајнирана, конструирана, да се користи и одржува на начин на кој:

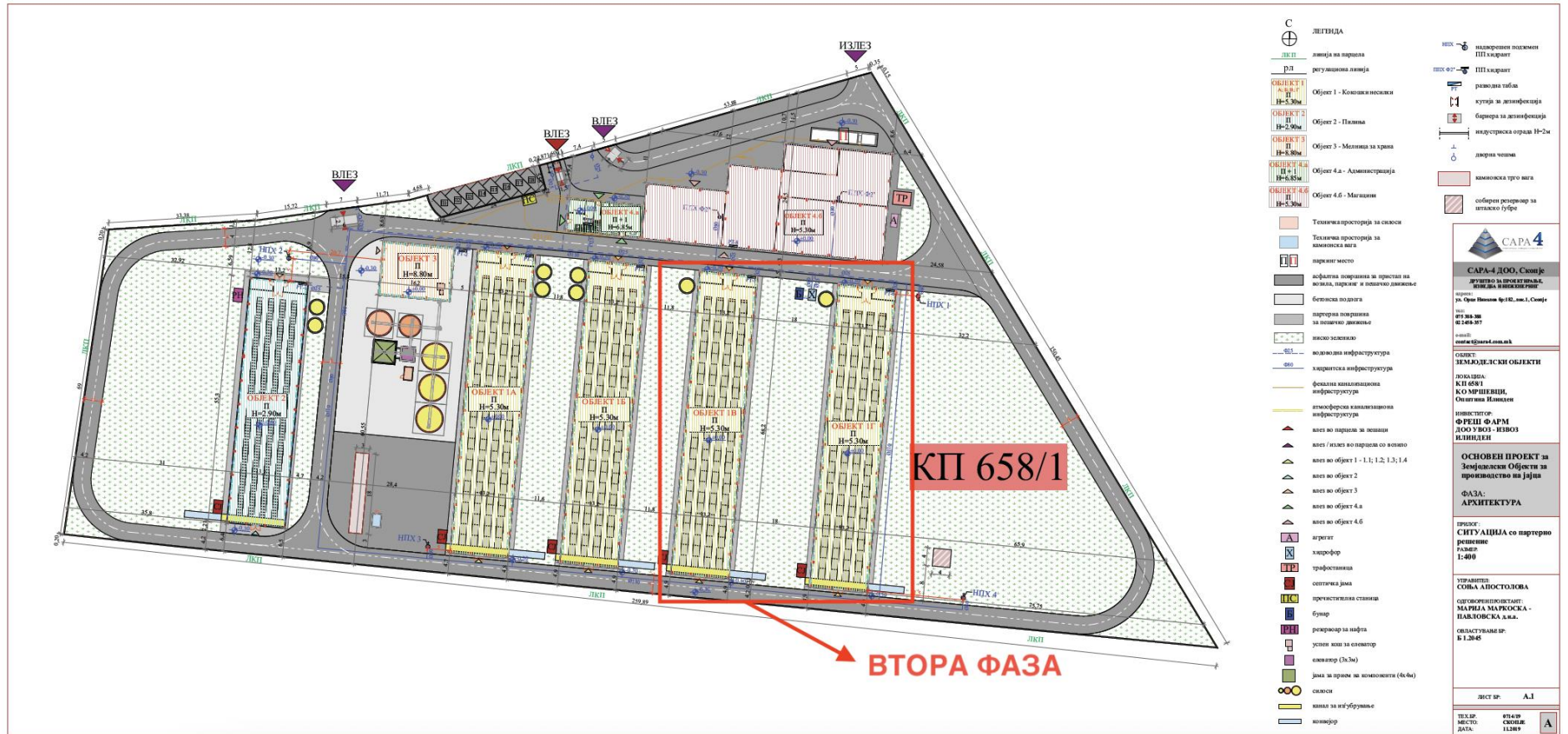
1. Се минимизира растурот или контаминацијата на храната и водата;

2. Сите несилки да имаат доволен пристап до храна и вода за да се избегне непотребниот натпревар;

3. Не предизвикува повреда на кокошките;
4. Функционира во сите временски услови и
5. Доколку е можно да се следи потрошувачката на храна и вода.

Слика 1. Местоположба на новопроектираниот објект на предметната локација

Слика 2. Прва и втора фаза на градба на предметната локација

Објектите кои се предмет на проектната документација се со катност П, освен објектот за администрација кој е предвиден со катност П+1. Вкупната бруто површина на сите објекти изнесува 3098м². Сите објекти се функционално организирани во склоп на технолошкиот процес.

Влезот во локацијата е од северната страна.

Врз основа на изработениот основен проект на градежната парцела се планира да бидат поставени следниве објекти:

1. Четири објекти за одгледување на кокошки несилки (производство на јајца)
2. Објект за одгледување на пилиња
3. Мелница за храна
4. Административен објект
5. Магацини

Објект за одгледување на кокошки несилки (производство на јајца)

Објектот е приземен со бруто површина од 884м². Главниот влез е од северната страна, влезот за внос на кокошките, изнеување на јајца и дотур на храна е од јужната страна. Со основниот проект на предметната локација во прва фаза е планирана изведба на два објекти.

ХАЛА 1 Кокошки несилки Приземје			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м²
1.	Одгледувалиште	феробетон	844,36
2.	Техничка просторија1	феробетон	12,93
3.	Техничка просторија 2	феробетон	12.93
4.	Влез	феробетон	5. 5
Вкупна нето површина			875.72

Објект за одгледување на пилиња

Објектот е приземен со бруто површина од 716.3м². Главниот влез е од северната страна, влезот за внос на едnodневни пилиња е од јужната страна.

ХАЛА 2 ОДГЛЕДУВАЛИШТЕ ЗА ПИЛИЊА Приземје			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м²
1.	Одгледувалиште	феробетон	679,74
2.	Техничка просторија1	феробетон	13,07
3.	Техничка просторија 2	феробетон	13.07
4.	Влез	феробетон	5. 5
Вкупна нето површина			711.38

Мелница за храна

Еден приземен објект со бруто површина од 192м². Влезот во објектот е од двокрилна метална врата поставена на западната фасада.

МЕЛНИЦА ЗА ХРАНА Приземје			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
1.	Работна просторија	феробетон	190,2
Вкупна нето површина			190.2

Магазини

Со основниот проект се предвидени три магазини: магацин за репроматеријали, просторија за сортирање на јајца и магацин за складирање на јајца. Влезот во сите три магазини е од јужната страна, во просторијата за сортирање на јајца дотурот на готовиот производ е од е од јужната страна од оваа просторија се влегува во магацинот за складирање и магацинот за репроматеријали.

МАГАЦИНИ			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
1.	Магацин за репроматеријали	феробетон	218,23
2.	Просторија за сортирање	епоксид	215.54
3.	Магацин за складирање јајца	феробетон	587.09
Вкупна нето површина			985.02

Административни простории и магазини

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОСТОРИИ			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
1.	Влезен хол	Керамички плочки	11,05
2.	Скали	Керамички плочки	9.12
3.	Тоалети	Керамички плочки	2,55
Вкупна нето површина			22.72

ПОРТИРНИЦА			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
4.	Портирница	Керамички плочки	10,12
4 а.	Остава	Керамички плочки	7.53
Вкупна нето површина			17.65

ПРОСТОРИИ ЗА ВРАБОТЕНИ			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
5.	Влез за вработени	Керамички плочки	5,36
6.	Предпростор	Керамички плочки	1.76
7.	Гардеробери (м)	Керамички плочки	4.37

8.	Гардеробери (ж)	Керамички плочки	4.5
9.	Тоалети и туш	Керамички плочки	5.98
10.	Гардеробер	Керамички плочки	2.94
11.	Тоалет и туш	Керамички плочки	6.05
12.	Гардеробер	Керамички плочки	2.95
13.	Перална	Керамички плочки	2.42
14.	Ходник	Керамички плочки	5.69
15.	Кујна со трапезарија	Керамички плочки	22.95
Вкупна нето површина			69.37

Се вкупно	105.74
------------------	---------------

Административни простории прв кат

ПРОСТОРИИ ЗА ВРАБОТЕНИ			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
16.	Ходник	Керамички плочки	9,9
17.	Бања	Керамички плочки	6.88
18.	Кујна	Керамички плочки	9.15
19.	Канцеларија 1	Керамички плочки	37.07
20.	Канцеларија 2	Керамички плочки	23.17
21.	Канцеларија 3	Керамички плочки	32.75
22.	Тераса	Керамички плочки	3.96
23.	Скали	Керамички плочки	/
Вкупна нето површина			122,88

Објектите се проектирани како приземни освен административните објекти и се подигнати на 0,30см.од kota на терен,

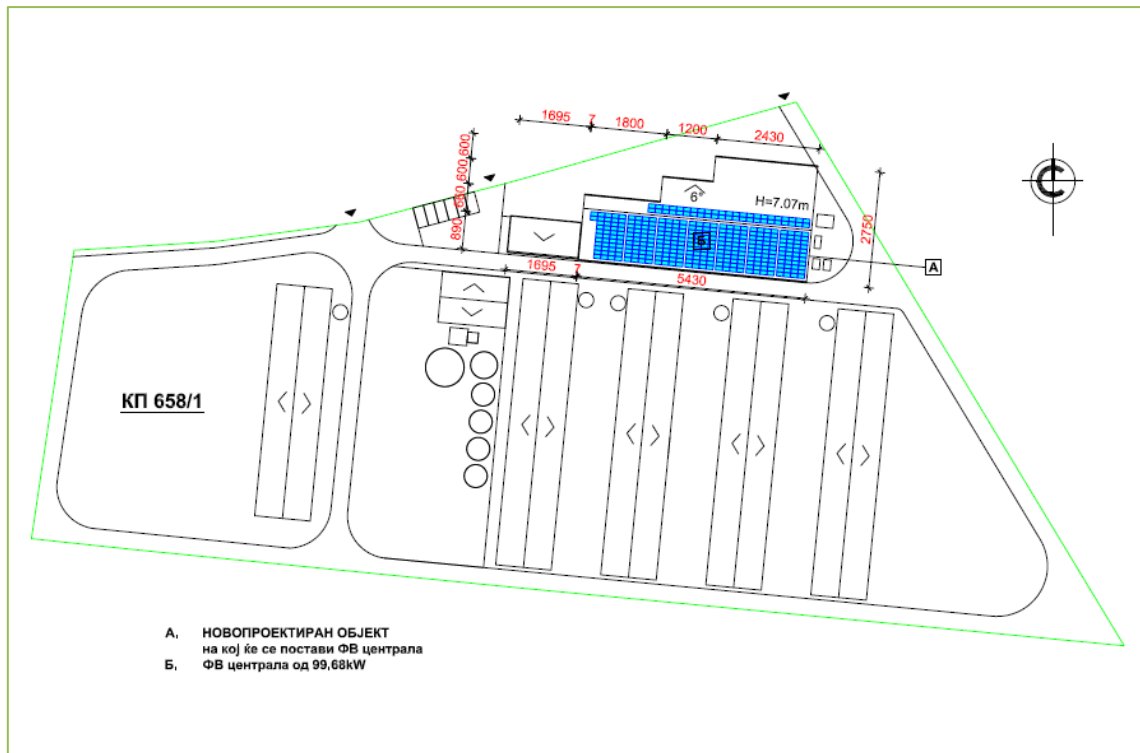
Конструкцијата на објектите е од армирано бетонски скелетен систем. Кровната конструкција е составена од челични решетки на кои лежи челичната кровна конструкција и кровната покривка од кровен панелен сендвич лим со термоизолациони својства. Фасадните зидови се проектирани од фасаден сендвич панел со термоизолациони својства поставени на секундарна зидна конструкција освен на административните простории каде се проектирани фасадни зидови од керамички блокови 25/25/12см.

Подовите во административните објекти и сите плафони се обработени со продожен малтер глетовани и молерисани. Подовите во објектите за одгледување на живината и магацините се бетонски со епоксиден заштитен слој отпорен на агресивни влијанија. Столаријата е PVC профили со термопан стакла.

Сончеви колектори

Градежната површина за поставување на фотоволтаични модули е кровната површина. Вкупната зафатена кровна површина со инсталацијата изнесува 673м² на две кровни површини на магацински дел.

Предвидено е поставување на 356 фотоволтаични модули со димензии 990 x 1640 x 35мм, алуминиумска рамка, стакло со дебелина од 3,2мм и тежина од 18,00кг/мод. Истите се поставуваат на алуминиумска конструкција, паралелно поставена со падот на кровната површина. **356 x 0.280 kW = 99.68 kW ФВ централа.**

Слика 3 Местоположба на фотоволтаични модули

Електро-енергетски приклучок

За напојување со електрична енергија на инсталацијата предвидено е поставување на трафостаница на која на нисконапонската страна е предвидено поставување на напоен куќен разводен ормар НКРО. Трафостаницата е поврзана со МРО, а од неа се раздвојуваат разводни табли до секој од објектите. Со проектот се планирани и панично осветлување, противпожарна инсталација, громобранска инсталација, заштита од напон, електрични инсталации за осветлување и приклучоци.

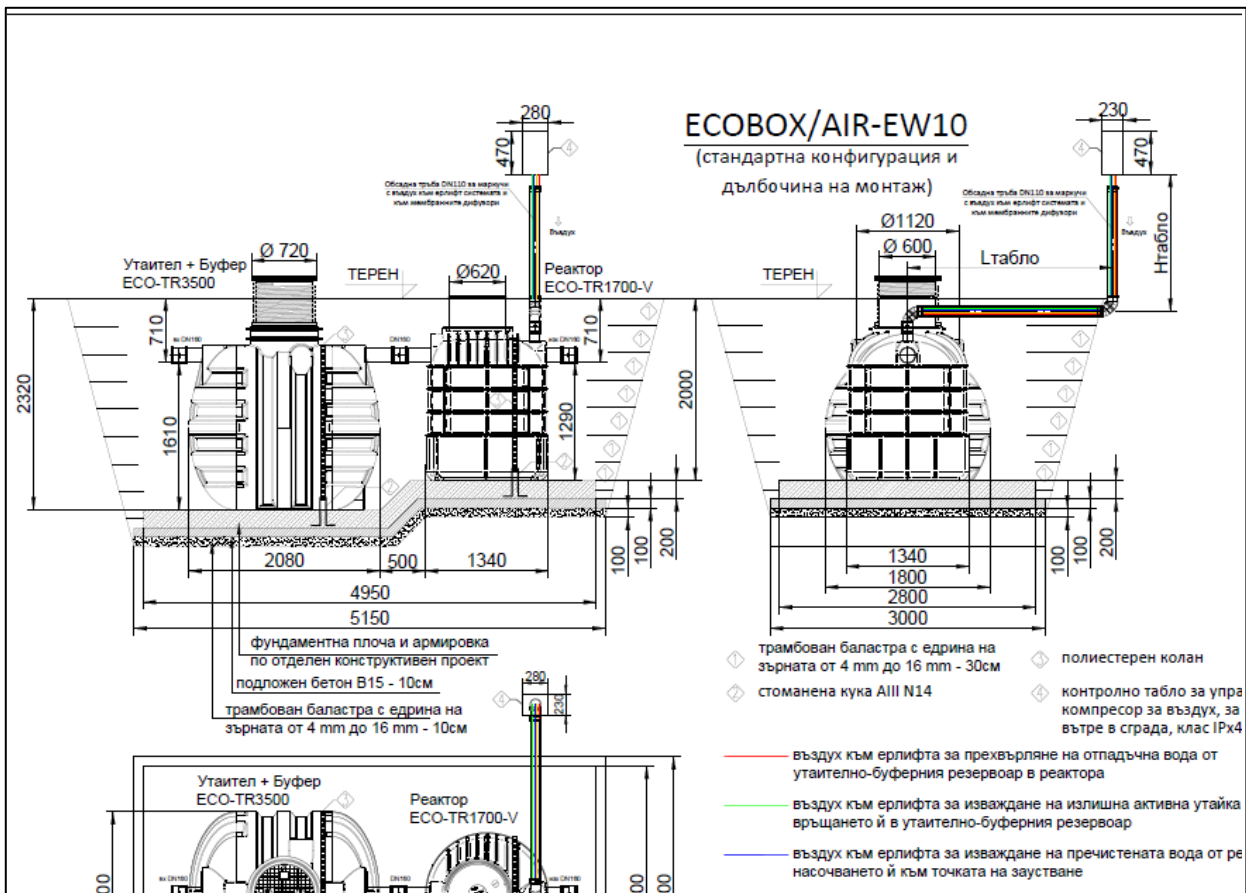
Водоснабдување и канализации

Парцелата не е приклучена на јавна водоводна и канализациска мрежа. За нормално функционирање на објектот се предвидува обезбедување на вода преку сопствен бунар, а одводот на фекалната и отпадна вода да биде во модуларна пречистителна станица.

Предвидено е хидростаница за санитарна вода и посебно хидростаница за противпожарна вода со една работна и една резервна пумпта за потребите на потрошувачите.

Со овој капацитет на бунарската вода предвидено е да се обезбедува можност за водоснабдување со санитарна вода во минимум 4,5 часа при максимална потрошувачка, односно истовремена работа на два противпожарни хидранта минимум 2,0 часа.

Приклучувањето на фекалната канализација од објектот треба да биде согласно условите во модуларна пречистителната станица со профил на фекален приклучок од $\phi 150\text{mm}$, и истата е предвидена за 10 вработени и водата (280.0л/мин). Тип на пречистителна станица **ЕСОВОХ Модуларна пречистителна станица – EW10 според ATV122**,

Слика 4 Технолошка шема на модуларна пречистителна станция.

Атмосферската вода од кровот се прифаќаат во атмосферски вертикали олуци.

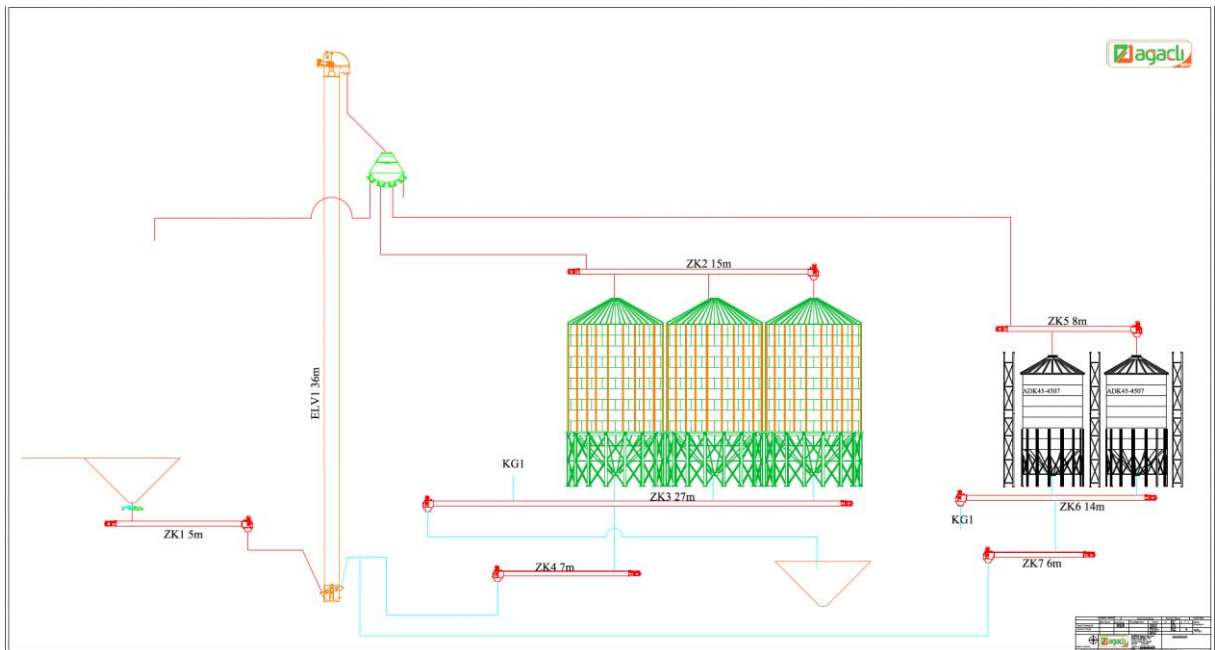
Собирни резервоари за технолошки отпадни води

Технолошките отпадни води од одводните канали во објектите за одгледување на пилиња (мил од миење и чистење на објектите) се одведуваат во еднокоморен собирен бетонски резервоар поставен до одгледувалиштето.

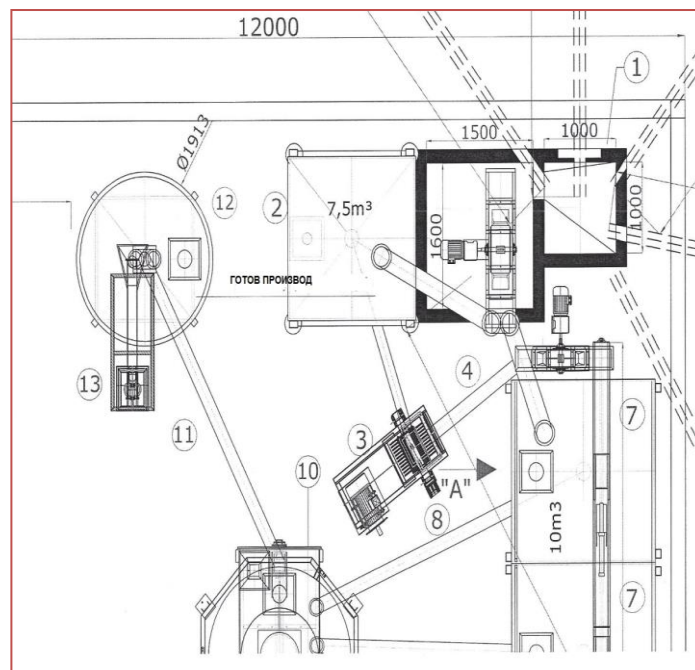
Дополнителни структури

Систем за складирање на житарици

Со проектот се планира поставување на силоси за складирање на житарици 5 силоси. Од силосите житариците се транспортираат во мелница за храна.

Слика 5 Технички карактеристики на сили

Слика 6 Технолошка линија за Подготовка на сточна храна

Легенда

Р.бр.	опис	Ед.мера	количина
1.	Приемен кош	м ³	7,5
2.	Полжест транспортер	кв	1.5
3.	Млин чекичар	кв	37
4.	Систем за полнење	Бр.	4
5.	Команден ормар за опрема	Бр.	1
6.	Кофчест елеватор за полнење	кв	2,2
7.	Дневни келии за компоненти запремина 10м ³	Бр.	4
8.	Полжест транспортер-2,2 кв	Бр.	6
9.	Електронска вага со уред за автоматско дозирање	Бр.	1
10.	Хоризонтална мешалка	л	2000
11.	Полжест транспортер	кв	3
12.	Приемен кош	м ³	8
13.	Систем за пакување во вреќи	Бр.	1
14.	Команден орман -PLC	Бр.	1

Инфраструктура

Станува збор за локација со низок степен на урбанизираност, со делумно предвидени инсталации и инфраструктурни водови. Според ружата на ветрови доминантни ветрови во скопското подрачје се ветрови кои дуваат од северна и северозападна страна. Теренот на кој се предвидени објектите е рамен. Нивната поставеност овозможува несметан пристап на корисниците, а исто така и несметан пристап на сите видови интервентни возила. Партерното уредување на урбанистичката парцела е предвидено да биде делумно за надземно паркирање, а делумно хортикултурно уредено со пешачки патеки. При проектирање на просторот посебно внимание е посветено на движењето на возилата во парцелата и приклучувањето односно исклучувањето во / од сообраќајот на постојната пристапна улица. Во самата парцела на ниво на терен е предвидено паркирање на 6 лесни моторни возила, како и слободно движење на пешаците. Широчината на патеките за пристап на возилата во парцелата изнесува 6,00м. Парцелата се планира да се поврзе со улица на северната страна низ еден влез и еден излез. Пристапот на возилата е преку постојната улица. Одгледувалиштето се планира да биде целосно оградено со жичена ограда со висина од 2m.

Опис на технолошкиот процес

Операторот има намера да инвестира во инсталација за интензивно живинарство одгледување на живина (еднодневни пилиња, кокошки - несилки) и производство на јајца.

Проектираниот капацитет е одгледување на 27.000 пилиња.

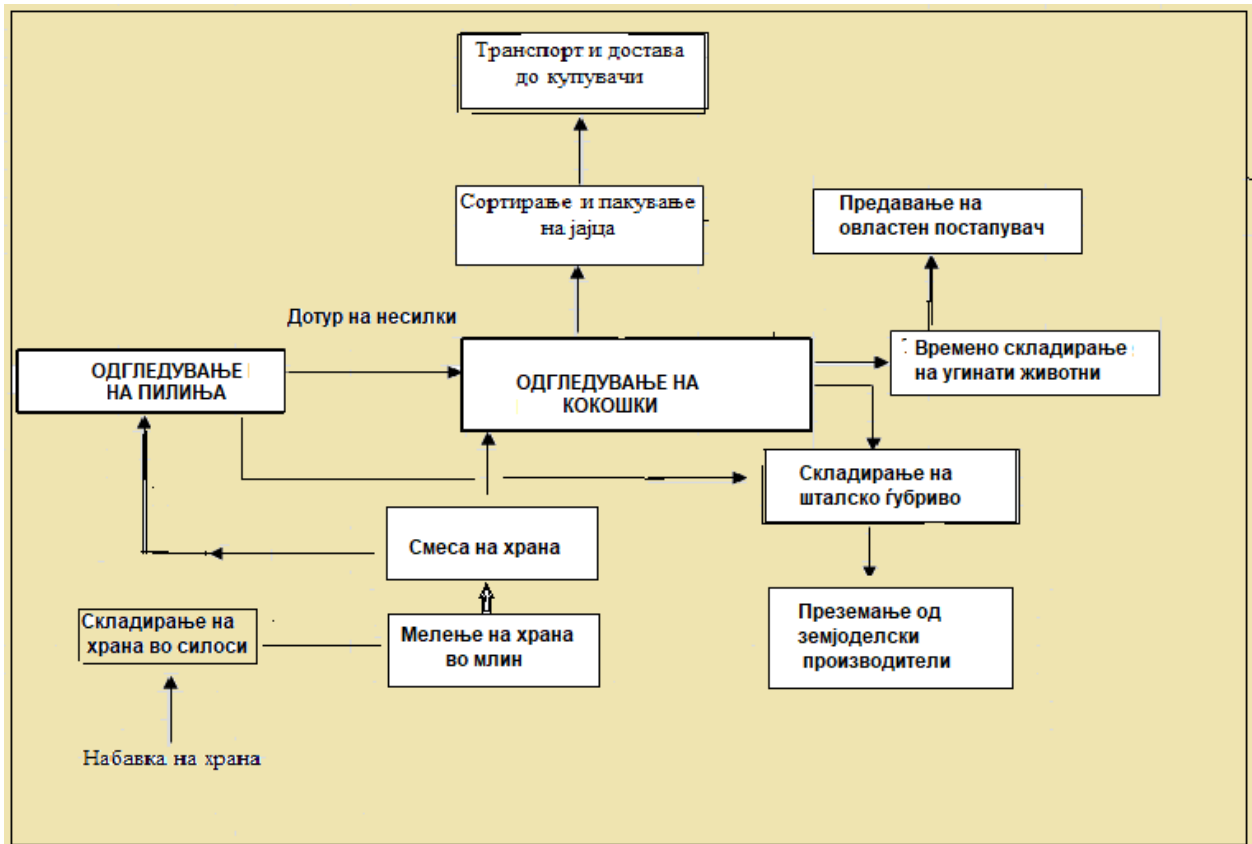
Проектиран капацитет за одгледување на несилки 25.380 во една хала.

Пилињата се планира да бидат од раса Lohmann LSL – Classic и Lohmann Brown – Classic.

Одгледувањето на пилињата почнува од еднодневни пилиња, се до 16-та недела,

По тој период се префрлаат во халата за несилки, и се чуваат до 62-та недела (процес на производство на јајца), а потоа по тој период откако несилката престанува со можноста за несење јајца се носат во кланица.

Халата за одгледување на несилки и халата за сортирање со самиот технолошки процес се поврзани со транспортни траки по кои се транспортираат јајцата. Производството на јајца понатаму продолжува преку специјален тип на сортер јајцата се сортираат се пакува и како финален производ се складираат во магацин за готов производ се до финална експедиција.

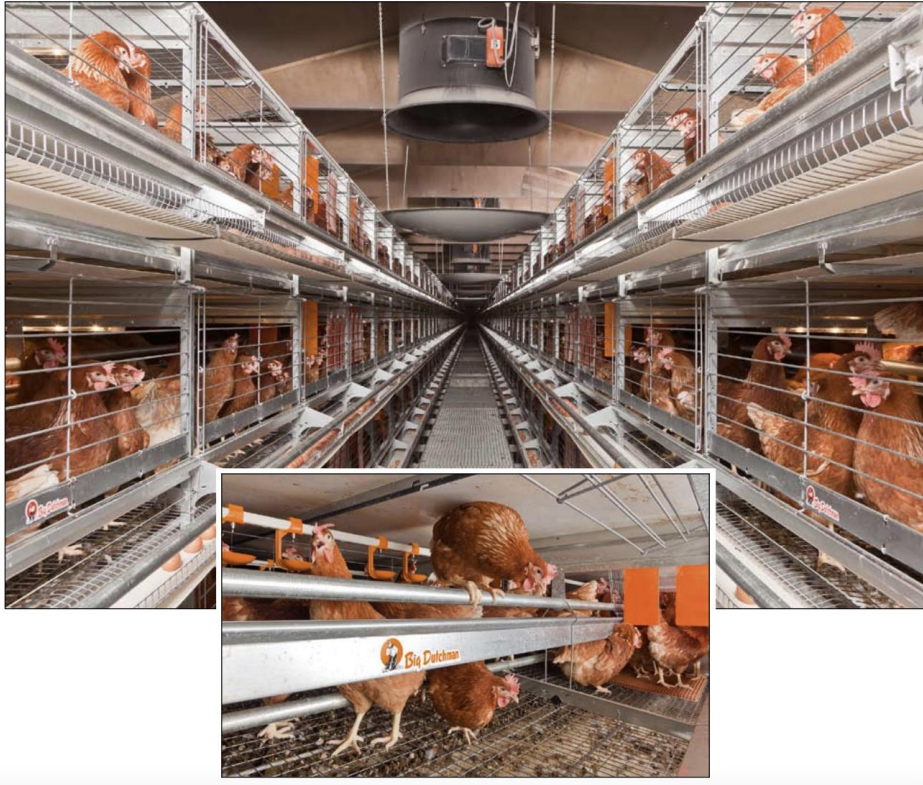

Слика 7 Технолошки процес во одгледувалиште на пилиња и кокошки несилки

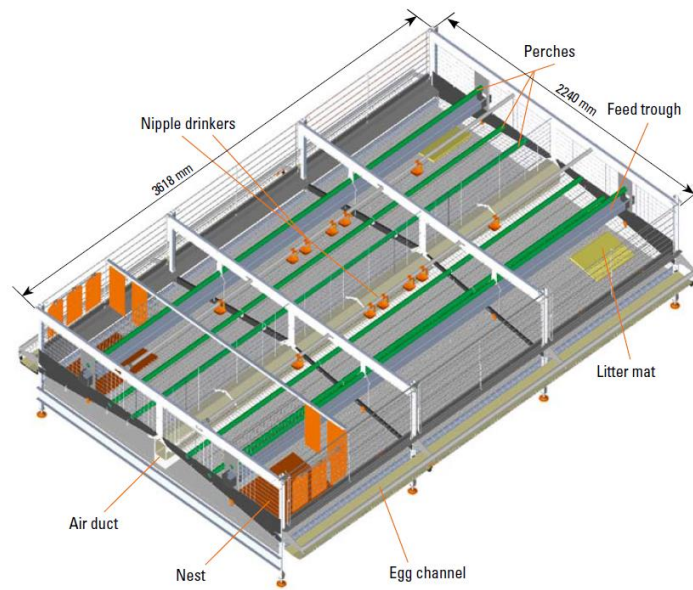
Одгледувањето на кокошки несилки во подобрен кафезен систем

Несилките се одгледуваат во кафези изработени од поцинкуван лим со димензии 2240x3618x719мм и 2240x2412x719мм со долна и горна преградна плоча изработена од поцинкуван лим $d=1$ мм, со густина на распореденост од 108 и 72 во кафез со што е обезбеден потребен кафезен простор за секоја кокошка од мин. 750cm^2 .

Ваквиот тип на одгледување на живина е широко распространет во земјите на ЕУ. Тој претставува еден од најдобрите начини за производство, како и за отстранување на нус-продуктите, со најголем акцент на живинскиот отпад (изметот).

Слика 7 Кафезен систем за одгледување на несики

Слика 8 Кафезен систем за одгледување на несики

Р,бр.	опис	Димензии/броја
1.	Димензии на сегменти	2240x3618mm / 2240x2412mm
2.	редови	3
3.	нивоа	5
4.	Број на сегменти во секој ред	16
5.	Вупен број на сегменти	240
6.	Вкупен капацитет	25380

Системот за одгледување на несилки се состои од следниве елементи;

1. Кафезен систем за одгледување на несилки опремен со ланец за хранење и систем за напојување поилки со нипли .
2. Внатрешен и наворешен транспортен систем за изгубрување
3. Надворешен силос со доводна спирала за снабдување со храна
4. Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето
5. Вентилација

Р,бр.	опис	капацитет	броја
1.	Странични фен вентилатори	38.000м ³ /час	11
2.	Кровни вентилатори	10.000м ³ /час	4
3.	Странични клапни за влез на свеж воздух	2015м ³ /час	60

6. Систем за ладење

Површина на панелот за ладење 42м² по 24м² од двете страни источна и западна.

7. Лед систем за осветлување.

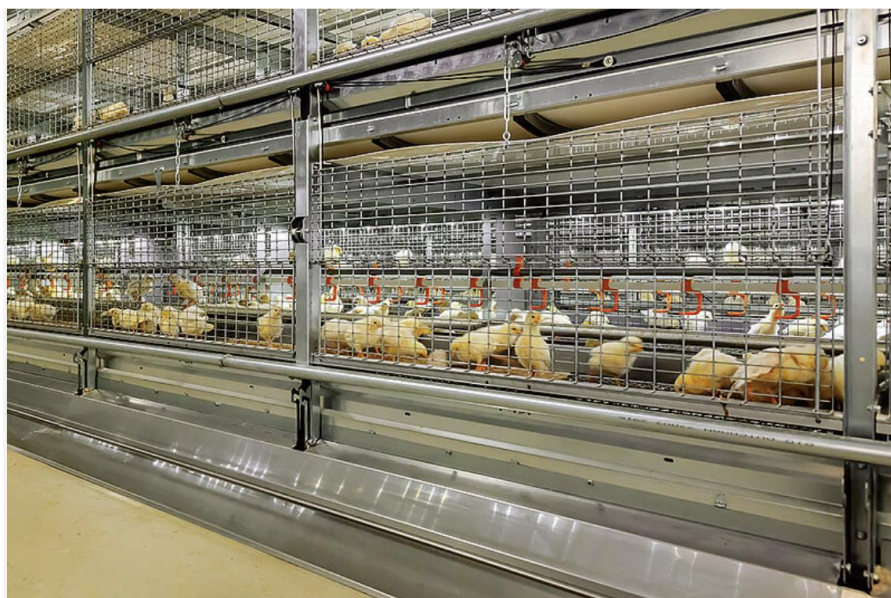
Правилното осветлување на објектот значително влијае на намалување на стресот на пилињата и несилките и намалување на смртноста. Осветлувањето е плафонското осветлување и е проектирано со два реда водоотпорни флуоресцентни светилки. Во објектот се поставуваат 80 светилки со автоматска регулација дневно-ноќен светлсен режим.

8. Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето
9. Автоматски контролен систем сензори за температура, влажност во објектот и алармен систем.

Кафезен систем за пилиња

Во објектот за одгледување на пилиња се планира да биде воспоставен кафезен систем за одгледување на еднодневни пилиња.

Системот се состои од 3 реда на 3 нивоа кафези Во еден ред се инсталираат 20 кафези. Вкупен проектиран капацитет од 27.000 пилиња. Еднодневните пилиња се одгледуваат во кафези со густина на распореденост од 150 пилиња по кафез.

Слика 9 Кафезен систем за одгледување на пилиња

Р,бр.	опис	Димензии/броја
1.	Димензии на сегменти	2412x1870мм
2.	редови	3
3.	нивоа	3
4.	Број на сегменти во секој ред	20
5.	Вупен број на сегменти	180
6.	Вкупен капацитет	27.000

Системот се состои од следниве елементи;

1. Кафезен систем за одгледување на пилиња опремен со ланец за хранење и систем за напојување поилки со нипли.

2. Внатрешен и наворешен транспортен систем за изгубрување

3. Надворешен силос со доводна спирала за снабдување со храна

До објектот е поставен силос со капацитет од 15,4м³, доводот на храна од силосот до системот за хранење е со спирален транспортер.

4. Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето

5. Систем за греење

Топлински генератор погонско гориво - дизел капацитет (250.000Kcal)

6. Вентилација

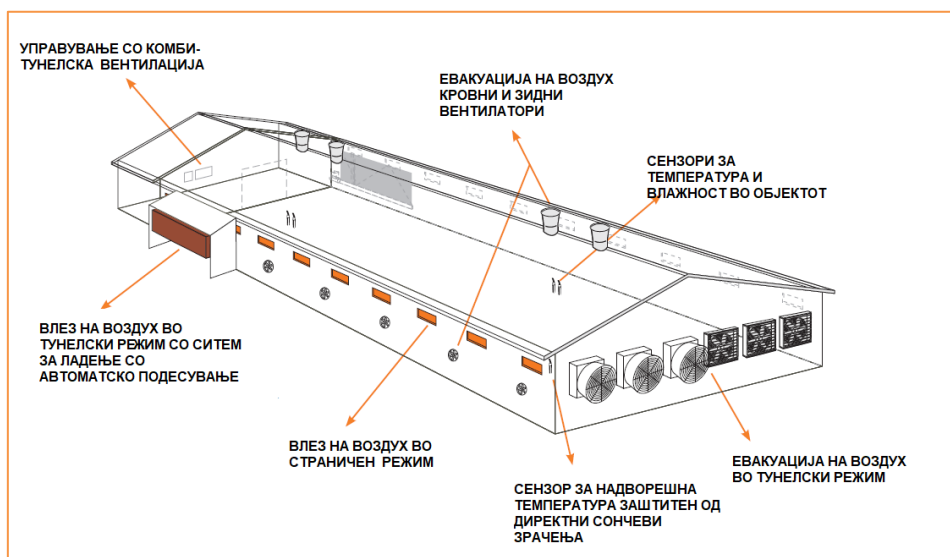
Р,бр.	опис	капацитет	Броја
1.	Странични фен вентилатори	38.000м ³ /час	8
2.	Кровни вентилатори	10.000м ³ /час	4
3.	Странични клапни за влез на свеж воздух	2015м ³ /час	28

7. Систем за ладење

Површина на панелот за ладење 42м²

8. Лед систем за осветлување.

Во објектот се поставуваат 40 светилки со автоматска регулација дневно-ноќен светлсен режим.

2.3 Разгледувани алтернативи на проектот

НУЛТА ВАРИЈАНТА – АЛТЕРНАТИВА ДА НЕ СЕ ПРАВИ НИШТО (ZERO ALTERNATIVE)

Во случај да не се спроведе проектот, губитоците би биле следни:

- Губиток на социјални и економски придобивки, во форма на краткорочни и долгорочни вработувања и зголемување на индиректната потрошувачка во подрачјето;
- Губиток на откуп на земјоделски производи - житни култури на локалното население;
- Стагнација во економскиот развој на општината;
- Стагнација на животниот стандард кај локалното население;
- Намалување на интересот на инвеститорот и други потенцијални инвеститори за понатамошно инвестирање во подрачјето, со ефект на намален инвестиционен циклус во поширокиот регион;
- Губиток на планирани приходи во буџетот на Република Северна Македонија и општината Илинден.
- Стагнација на развојот на пазарот на конзумни јајца.

Алтернатива 1

Како алтернатива е разгледана можноста за доградба на постојното одгледувалиште “Живинарска фарма” со која во моментот управува инвеститорот ФРЕШ ФАРМ. Постојната живинарска фарма се наоѓа во близина на живинарската фарма Белимбегово од левата страна на автопатот Скопје-Куманово (100 m) со кого е поврзана преку надвозник.

Фармата е изградена на земјиште со површина од 4.600 m² се наоѓа на КП 820/1 КО Илинден вон-град. место Карагач и работи од 1982 година. Денес работи со капацитет од 20.000 несилки.

Врз основа на извршените анализи со стручни лица и проектанти, констатирано дека распоредот на објектите на предметната локација е така поставен да не е можна изградба на нова хала и зголемување на производните капацитети. Затоа се премина на барање на нова локација.

Слика 10 Локација на постојна живинарска фарма ФРЕШ ФАРМ КП 820/1 КО Илинден – вон град

Алтернатива 2

Предложена локација за изградба на инсталацијата за интензивно живинарство е КП 658/1 КО Мршевци, надвор од планскиот опфат на важечкиот општ акт за село Мршевци (Согласно Известувањето од Општина Илинден). КП е со површина од 20.758м² и се наоѓа во Општина Илинден.

Во рамките на градежната парцела не постојат изградени градежни објекти и земјиштето е неуредено земјоделско земјиште. Сообраќајниот пристап до градежната парцела со основниот проект е решен како врска со локалниот пат Ајватовци-Мршевци од северната страна на градежната парцела.

Слика 11 Локација на новопланирана живинарска фарма ФРЕШ ФАРМ КП 658/1 КО Мршевци

При изборот на локацијата се земени во предвид следниве параметри:

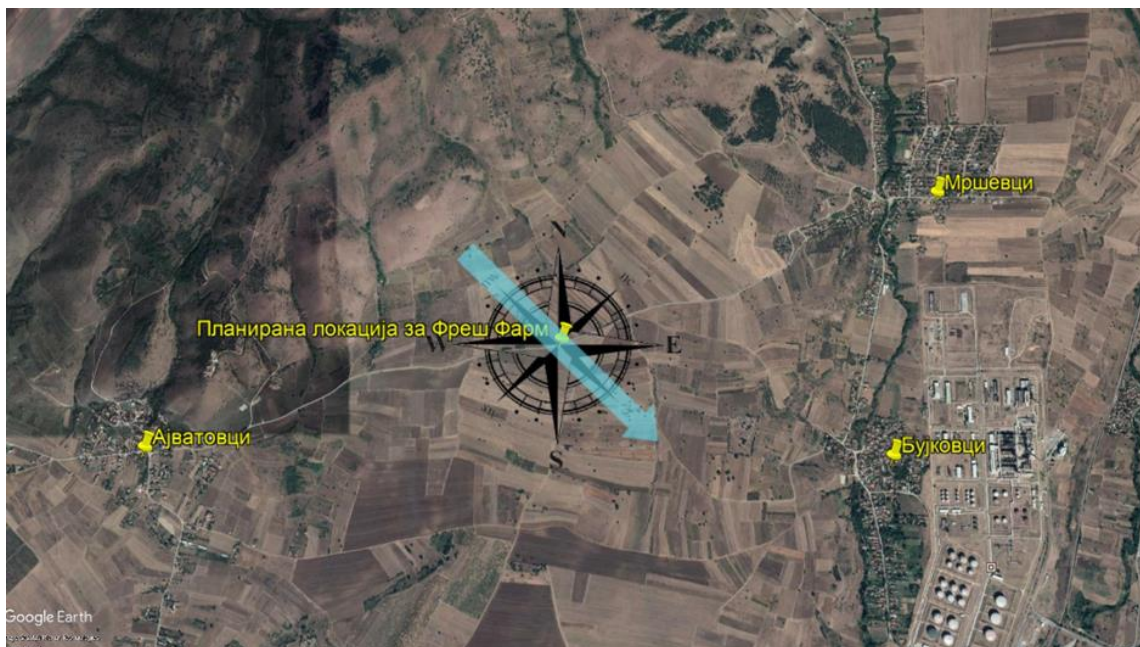
- Земјиштето е во сопственост на компанијата;
- Локацијата е надвор од планскиот опфат на важечкиот општ акт за село Мршевци. Оддалеченоста од населеното место Ајватовци е (~ 1,75 km), а од населеното место Мршевци (~1,80 km);
- Ова се населени места во кои доминира обработливо земјоделско земјиште застапено со житни култури што овозможува сигурен откуп на житни култури од земјоделците (веќе се вклучени договори за постојната живинарска фарма) кои се користат како главни сировини во живинарските фарми. Од друга страна ќе се обезбедат потребните количини на ѓубрива за земјоделските површини имајќи во предвид дека непосредната околина е обработливо земјоделско земјиште, а истовремено ќе се скрати транспортот на самото ѓубриво, со што ќе се намали загадувањето на воздухот. На овој начин ќе се реализира концептот на правилно управување со отпадот и циркуларна економија која е внесена како приоритет во сите стратешки плански документи од областа на отпад и заштита на животната средина;
- Близината на автопатот Скопје- Куманово овозможува брз транспорт на сировините и готовите производи, што исто води до помала потрошувачка на гориво, помалку издувни гасови и помало количество на загадувачки материи во воздухот;
- Во пошироката околина на предметната локација (минимум 2,5 km) се наоѓаат Технолошко- индустриската развојна зона Скопје 2 и ТИРЗ Бинарџик и Рафинеријата ОКТА;
- Во процесот на подготовка на Основниот проект за живинарската фарма добиено е Решение на Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство, Сектор за регистрирање, управување, унапредување и продажба на земјоделско земјиште во државна сопственост, на инвеститорот ФРЕШ ФАРМ ДОО, со кое се дава согласност за градење на објекти за примарна обработка на земјоделски производи: одгледување на добиток, преработка на примарни земјоделски производи, прием, чување и пакување на земјоделски производи, помошен објект за засолнување на луѓе.

Покрај овие критериуми, при избор на Алтернатива 2 за најпогодна алтернатива, беа разгледани и критериумите кои оваа локација ги исполнува согласно ИСКЗ – Секторско упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина во РМ (Report Ref. No. 300033-06-RP-366):

- Фармите треба да бидат оддалечени не помалку од 400 метри една од друга и активностите треба да се одвиваат на начин да емисиите во воздух и миризбата не резултираат со значително нарушување или значително влијание врз животната средина надвор од границите на локацијата. Одалеченоста од населеното место Ајватовци е (~ 1,75км), а од населеното место Мршевци (~1,80км). Влијанијата врз квалитетот на амбиенталниот воздух се оценети како директни и од локално значење.

- Да се обезбеди соодветна одалеченост од чувствителни рецептори : во непосредна близина на предложената локација не постои површински водотек. На локацијата присуството на подземни води е евидентирано на длабочина под 17 m. До длабочина од 17 m почвата е преставена со црвени збиени доброврзани глини кои преставуваат добар изолатор.

- Доминанти климатски услови: Согласно Локалниот Акционен План за животна средина (ЛЕАП) за Општина Илинден, доминантен правец на ветерот Повардарец е од северо – запад. Најблиските населени места до проектната локација се Ајватовци (на југо - запад од локацијата) и Мршевци (на северо - исток) прикажано на сликата. На сликата е прикажан и правецот на ветерот од северо-запад кон југо-исток, од каде се гледа дека ниту едно од двете места би биле под влијание од активноста на фармата;

Слика 12 Правец на ветерот Повардарец во однос на населените места

- При димензионирањето на процесната опрема: инсталациите, загревањето и вентилацијата на објектите треба да обезбедат циркулација на воздухот, ниво на прашина, температура, релативна влажност и концентрација на гасови во граници во кои нема штетно да

делуваат на животните и животната средина. Во проектната документација е предвиден комбиниран систем на вентилација, контролата на вентилацијата е предвидена со поставување автоматска контрола од клима контролер со што ќе се овозможи контролирана евакуација на воздухот од објектите и минимизирање на емисиите на миризба во околината на инсталацијата;

- Да се обезбеди благосостојба на живината преку обезбедување на соодветен кафезен простор и протокол на исхрана со контролиран внес на азот и фосфор. Опремата која се планира да биде инсталирана е т.н. подобрен кафезен систем согласно ЕУ Директивата и НДТ барањата и овозможува кафезен простор од мин. 750 cm² за една кокошка во кафезот. Специјален протокол на исхрана е дефиниран од стручни лица.

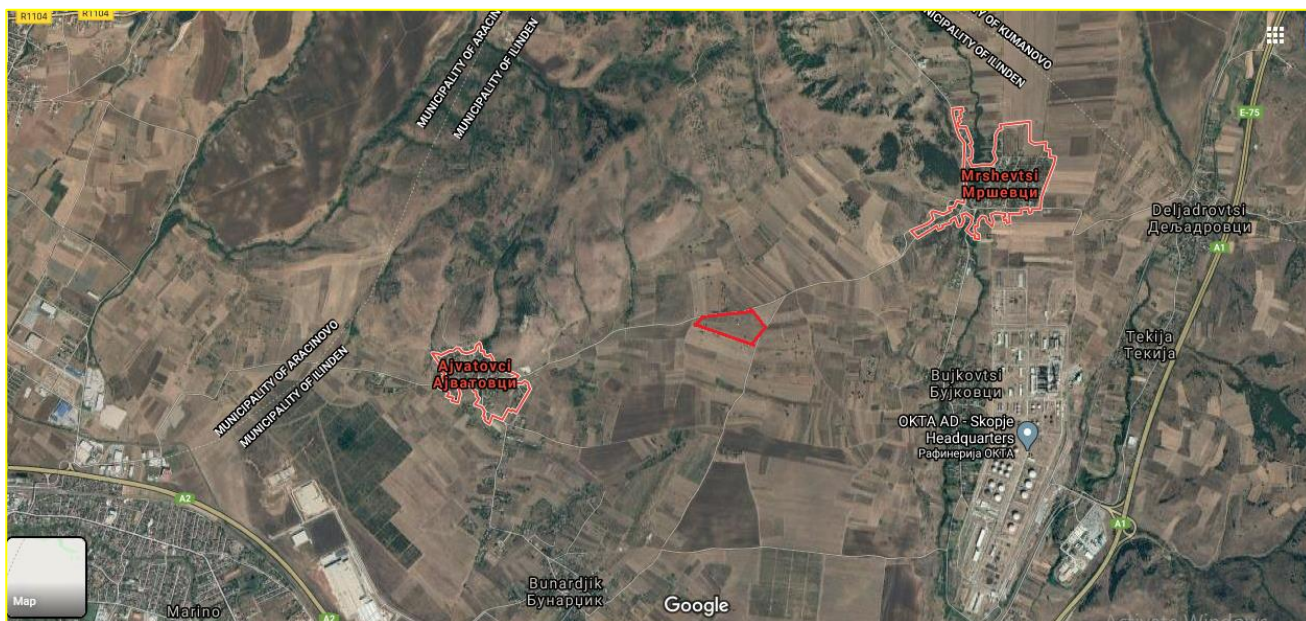
3. Локација на проектот

Проектот за изградба на земјоделскиот објект за производство на конзумни јајца се планира да се изгради на КП 658/1 КО Мршеци место викано Рамнште. Катастерската парцела е со површина од 20.758m². Земјиштето е во сопственост на инвеститорот и претставува земјоделско земјиште нива со каса на намена 4 и 5. Надморската висина каде се наоѓа проектната локација изнесува 369m, а се наоѓа на 42°00'34"N и 21°37'58"E.

Слика 13 Катастерска парцела КП 658/1

Предметната локација се наоѓа во источниот дел на Скопската котлина во рамките на Општина Илинден помеѓу населените места Ајватовци и Мршевци од десната страна на локалниот асфалтен пат. Овој локален асфалтен пат е делница долга 3,9км.

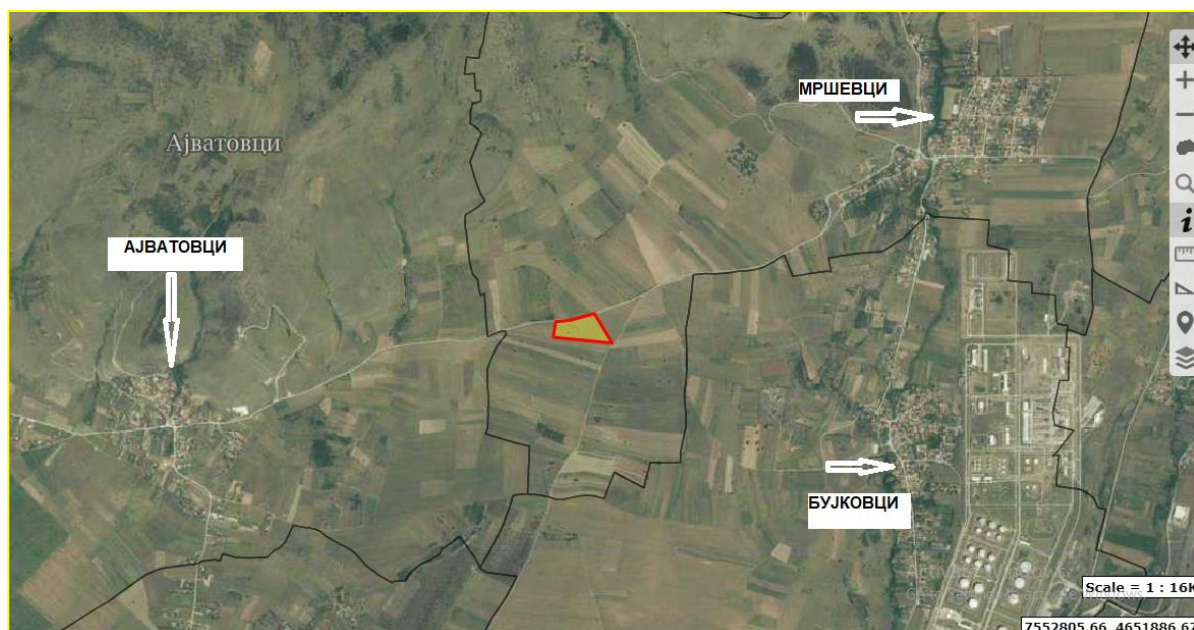

Слика 14 Проектната локација во однос на општината и населените места во околината

Од населеното место Ајватовци е одалечена 1,75км, а од населеното место Мршевци 1,80км.

Ајватовци се наоѓа на само неколку километри од автопатот Скопје – Куманово од неговата лева страна. Селото е рамничарско и лежи на надморска височина од 320метри. Расположено е во подножието на Ајватовски Рид на допирот помеѓу возвижението (429м) на север и котлинското дно на југ (223м). Атарот на селото зафаќа површина од 9,1км². 383хектари од површината зафаќа обработливото земјиште, 339хектари пасишта и 40хектаи се под шуми. Северно од селото избива изворот Густ Габер.

Мршевци се наоѓа на одалеченост од околу 7км. од населеното место Илинден. Селото е рамничарско и лежи на надморска височина од 330метри во долниот широк дел на Никуштанска речица. Мршевци се наоѓа во подножието на Ајватовски рид веднаш зад рафинеријата Окта. Атарот на селото зафаќа површина од 7,9км² на кој доминира обработливо земјиште. Овде се развиени земјоделството и сточарството, особено одгледување на житни култури, пченица, “рж, јачмен а се застапени и градинарските култури. Од сточарството најзастапено е крварството. Спосред поисот од 2002г. во селото живеат 651 жител.

Слика 15 Приказ на катастарска парцела КП 658/1 во однос на околните населени места

На следните фотографии е прикажана моменталната состојба на парцелата на која се планира изградба на живинарската фарма

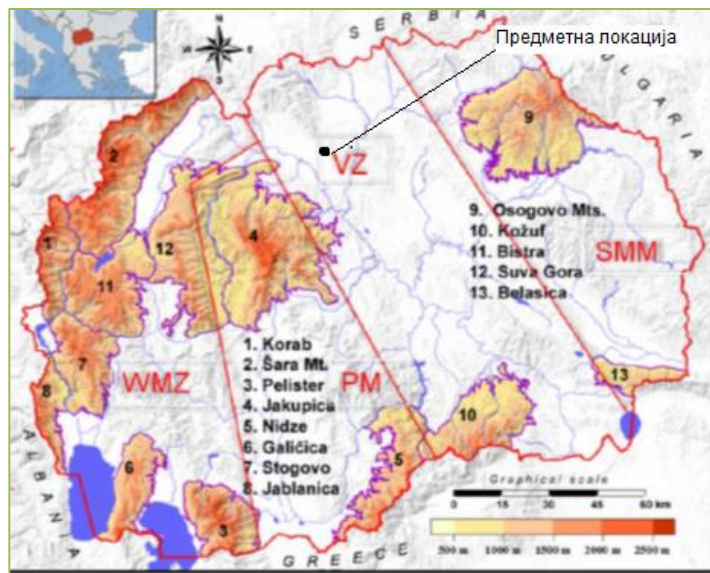

Слика 16 Непосредна близина на проектната локација

Геологија и хидрологија

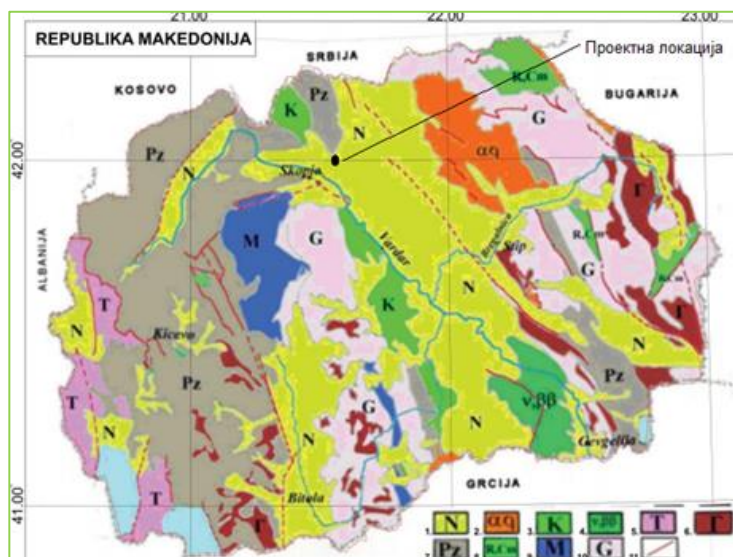
Територијата на РСМ има четири геотектонски региони или единици: Западно-македонска зона, Пелагониски масив, Вардарска зона и Српско-македонски масив. Од геолошки аспект предметната локација припаѓа на Вардарската зона. Во Вардарската зона се присутни јасно изразени структурно фазијални комплексни од мезозојска старост. Посебно е интересен развојот во текот на пиринејската орогена фаза кога источниот дел на Вардарската зона настанале неколку регионални навлаки присутни низ целата територија на Р. Македонија. Во неотектонската етапа во гранците на Вардарската зона доаѓа до интензивна манифестација на кисел базичен вулканизам чија активност продолжува се до квартал. Во склоп на седиментната маса доминираат лапорци и лапоровито-песокливи глини. Предметната локација припаѓа на Скопската Котлина која е формирана со

тектонските движења во неоген-еоцено, а во миоцено со дополнителни тектонски движења е раздробена на раседи, а потоа моделирана со дејство на егзогените процеси. Котлината е исполнета со еоценски, миоценски, плиоценски и квартерни седименти што на некои места имаат дебелина повеќе од 1.600 м. Во котлината егзистирало Скопско Езеро, кое највисоко ниво имало на 900м', а потоа ритмички се спуштало оставајќи траги во вид на абразиони тераси.

Слика 17 Геотектонски региони во Република Северна Македонија (Извор “Ге Општи геоморфолошки карактеристики за Р. С. Македонија”- И. Милевски)

Пределот е рамничарско субмедитеранско-континентален земјоделски предел. Топлата континентална клима со изразено медитеранско влијание овозможила практикување на интензивно земјоделство уште од најстари времиња. Потенцијалната природна вегетација (ксеротермофилни и термофилни дабово-габерови шуми) е одамна трансформирана во земјоделски површини. Најтипичен процес за овој предел е интензивирање на урбанизацијата и индустријализацијата (во смисла на отварање на индустриските зони) како и развој на сообраќајната и друга инфраструктура. На овој начин дел од земјоделското земјиште се трансформира во урбано. Во основа, територијата на овие села има рамничарска морфологија на теренот што претставува 80% од површината, а 20% е застапена со мал ридест дел во северозападен правец каде што изавршува падината на Скопска Црна Гора.

Слика 18 Поедноставена Геолошка карта на Република Северна Македонија

Хидрографија

Пошироката околина на предметната локација припаѓа на Скопската котлина односно просторната целина Скопско поле. Скопско поле хидрографски е доста сиромашно, бидејќи на својата територијата нема постојани природни водотеци, освен сливот на Сува река, кој го сочинуваат две помали реки кои во поголемиот дел од годината се пресушени. Сува река се формира од два потка самата Сува река и Патишка река., од кои едната минува низ населените места Бучинци, Мршевци и Бујковци со должина од 6.000м', а другата поминува низ населените места Дељадровци, Текија и Миладиновци со должина од 4.000м' и продолжува кон Петровец со должина од 5.000м', наводнувајќи ги овие подрачја. Сува река се влева во Маркова река од левата страна спроти селото Варвара. Сува река е суводолица без постојан извор и без вода во летото, со постојан водоостој за време на топењето на снеговите на Караџица. На поголем дел има отворени одводни канали за одводнување на површинската и високата подземна вода кои се користат и за наводнувањена земјоделските површини.

Каналската мрежа која е дел од системот Скопско Поле се состои од главни, секундарни и терцијални канали за одводнување на површините, чија вкупна должина изнесува околу 100 км. Исто така, постои и мала вештачка акумулација на Сува река кај н.м. Бучинци со површина од околу 2х и длабочина 3-4 метри која се користи за собирање на надојдените води од падините на Скопска Црна Гора и заштита од поплава на населените места по сливот на реката (Мршевци, Бујковци и Миладиновци). Во минатото, се користела за наводнување на земјоделските површини во околината. Во тек на подолготраен сушен период и оваа акумулација пресушува.

Слика 19 Мапа на речни сливови во Република Северна Македонија

Околу 7 km источно од проектната локација, се наоѓа Сува реката притока на Вардар. Бидејќи овој воден реципиент се наоѓа во пошироката околина на предметниот опфат, не се очекуваат негативни влијанија врз истиот.

Климатски катактеристики

Климата е со модифицирано медитеранско и континентално влијание кое манифестира посебна месна клима. Летата се топли, дури и многу топли и суви, а зимите се умерено студени. Есента е потопла од пролета, а апсолутното колебање на температурата претставува јасен показател за континенталноста на климата.

Средната годишна температура на воздухот изнесува $12,2^{\circ}\text{C}$. Апсолутната максимална температура изнесува $41,5^{\circ}\text{C}$, а апсолутниот минимум изнесува минус $25,6^{\circ}\text{C}$.

Во летните месеци средниот месечен максимум изнесува $30,9^{\circ}\text{C}$, а дневниот $35,8^{\circ}\text{C}$. Минимални температури се регистрираат во јануари со средно месечен просек од $+0,2^{\circ}\text{C}$ и среден месечен минимум од минус $3,4^{\circ}\text{C}$.

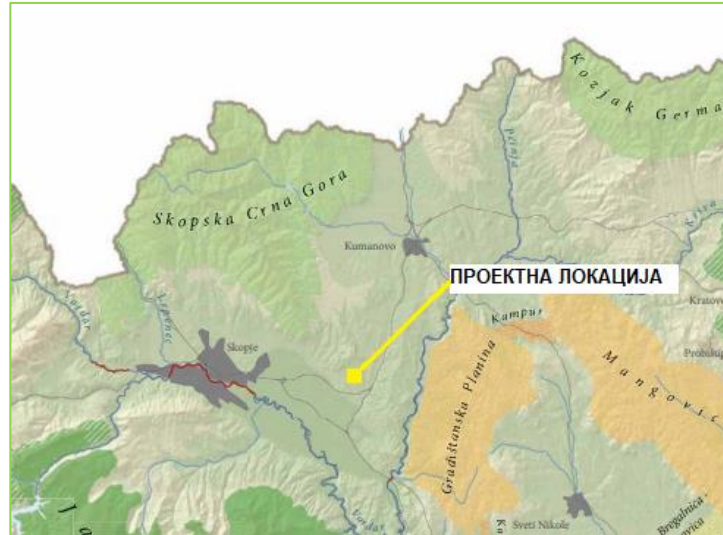
Висината на атмосферските врнежи се движи околу 500mm годишно, а средно годишната релативна влажност на воздухот изнесува 70%. Врнежите, главно, се застапени со дожд, додека снежната покривка се задржува просечно 25 дена во годината. Има просечно 63 дена со магла, а годишната инсолација изнесува просечно 2.102 сончеви часови. Ветрови се јавуваат од сите правци и меѓуправци, а преовладува Вардарецот кој дува од северозападен правец. Средната брзина на ветерот е приближно иста во сите правци се движи од 6 до 8 m/s, а максималната брзина е измерена од североисточен правец и изнесува 23 m/s.

Еколошки карактеристики и карактеристики на животната средина во областа

Во пошироката околина на предметната локација при спроведената теренска посета идентификувано е подрачјето на Скопска Црна Гора која се наоѓа на околу десетина километри од предметната локација. Скопска Црна Гора претставува подрачје Rajone (bazore) куџе, - Подрачје за

ревитализација каде деградираните функции на еден екосистем можат да се обноват во случаи каде фрагментацијата на стаништата оневозможува нормално функционирање на екосистемите или ги загрозува локалните популации на видови.

Приказ од местоположбата на проектната локација, во однос на Скопска Црна Гора е прикажана на Слика 20

Слика 20 Пошироката околина на проектната локација

Во рамки на локацијата не беа евидентирани значајни/ чувствителни рецептори или објекти кои ќе бидат негативно засегнати од одвивањето на проектните активности. На Слика 21 се дадени теренски фотографии од пределот и вегетациониот состав на проектната локација.

Слика 21 Теренска фотографија од пределот на проектната локација

Природната вегетација е многу малку и фрагментно застапена со поединечни дрвја и грмушки. Во пошироката околина се среќаваат остатоци од некогашна шумска биоценоза и тоа, како поединечни

стебла од даб благуна, полски брест, дива круша, врба, чалија, дива роза и др. Во последно време евидентно се забележува антропогенизацијата на територијата на Општината, особено при пошумувањето на голини и пасишта. Пошумувано е претежно со аризонски чемпрес, црн бор, јасен, багрем и др. особено на падните на Ајватовски рид. екосистемот на флората и фауната не се одликува со некоја позначајна разновидност. Од цицачите присутни се: зајак, јазовец, волк, лисица, крт, еж, желка и др. Од птиците евидентирани се: јастреб кокошкар, јастреб врапчар, сива врана, страчка, полска еребица, кукавица, врабец, ластовичка, пупунец, гавран, гугутка, див гулаб, штрк и др. Класата на влечугите ја претставуваат повеќе видови гуштери, смок, пепелавиот поскок, шарка, шарен дождовник и др.

Културно богатство

На локацијата и во нејзина близина нема значајно културно наследство (археолошки локалитет или споменик на културата).

4. Карактеристики на можно влијание на проектот врз животната средина

Можните влијанија врз животната средина кои се очекуваат за време на основните фази на проектот, т.е. фазите на изградба/ инсталирање на опрема и експлоатација на инсталацијата, како и по затворањето на инсталацијата се дадени во продолжение.

Влијанија за време на градежната фаза

Градежните активности обично создаваат повеќе видови на влијанија, најголем дел од нив се привремени. Подготовката на местото, земјените работи, е веројатно дека ќе доведат до (1) емисија на прашина и други загадувачи на воздухот, (2) бучава и вибрации, (3) отстранување и деградација на вегетацијата, (4) набивање на почвата, (5) евентуално ослободување на загадувачки супстанции во почвата, во подземните водни тела.

Земјените работи се главен извор на емисии на прашина во воздухот, додека емисиите од другите загадувачи на воздухот (SO_2 , NO_x , CO , CO_2) се неизбежни за време на работењето на градежната механизација за време на градежните активности. За време на градежната фаза ќе се создава бучава како резултат на работењето на градежната механизација и опрема. Во текот на градежните работи ќе се создава цврст градежен отпад (отпад од ископ на земја, изолациони материјали, отпад од бетон, тули), комунален отпад и отпад од пакувања. Наведените отпадни фракции ќе бидат вклучени во соодветен систем за управување со отпад, кој ќе биде воспоставен за време на градежните активности. Загадување на почвата може да настане како резултат на истекување на течни супстанции од возилата и механизацијата како што се гориво, моторно масло, антифриз итн. како и при не соодветно управувањето со санитарната и другите видови на отпадна вода. За време на изградба нема некои позначајни влијанија врз флората и фауната кои ќе бидат ограничени само во границите на опфатот.

Од сето претходно споменато произлегува дека повеќето од влијанијата се незначителни, краткорочни, реверзибилни и локални и се ограничени во склоп на градилиштето за време на изградбата на објектот.

Влијанија за време на оперативната фаза

Влијанијата кои ќе настанат во оваа фаза се резултат од работните активности на сите објекти кои ќе бидат дел од системот, како и потребната опремата за одгледување. Сите овие активности ќе резултираат со негативни влијанија врз сите медиуми и области во животната средина но со различен интензитет и зачестеност.

Во текот на оперативниот период на одгледувалиштето т.е. при редовна работа ќе биде воспоставен систем на постапки и мерки за управување со емисиите во медиумите на животната средина и отпадот во согласност со ЕУ Директивата 2010/75/EУ, индустриски емиси (интегрирано спречување и контрола на загадувањето) Анекс I. и заклучоците за НДТ. Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs. Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated Pollution Prevention and Control) и Правилникот за условите и начините на заштита на фармските животни (Сл.весник на РМ 3/17) .

Овие мерки имаат за цел да овозможат задоволување на стандардите за заштита на животната средина, преку почитување на пропишаните гранични вредности на емисија (ГВЕ).

Нарушувања на квалитетот на **амбиенталниот воздух** можат да се очекуваат како резултат на процесните активности. Емисии на прашина произлегуваат од сместување на живината, силоси за складирање на храна и мелница за сточна храна. Истите се периодични и може да се очекуваат при дотур на суровини. Емисиите на мирис произлегуваат од објектите за одгледување на кокошки и пилиња, ракување и товарање на птици и угината живина, ракување и складирање на екскретот и системи за вентилација, .

. Одгледувалиштата за живина се главен извор на емисии на амонијак во воздухот, чие депонирање е еден од главните двигатели на еутрофикација и закиселување на почвата. За намалување на концентрациите на амоњак (NH₃) и јаглерод диоксид (CO₂) во објектот е воведена автоматска контрола на вентилацијат, правилно скалдирање и ракување со екскретот..

Во оперативната фаза се очекува и **создавање на отпад**. Отпадот кој ќе се создаде воглавно се состои од: мешан комунален отпад, ветеринарен отпад, нуспроизводи од животинско потекло, отпадни води од чистење на објектите за сместување и цврсто шталско ѓубриво од одгледувалиштата за кокошки. Доколку со отпадот не се постапува на соодветен начин, ќе дојде до негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина како и човековото здравје. Мешан комуналниот отпад е отпад кои се генерира од вработените во одгледувалиштето. Мртвите животни се третираат како нуспроизводи од животинско потекло кои не се наменети за исхрана на луѓето.

Дозволените начини за користење и одложување се управувани од Закон за нус-производи од животинско потекло („Службен Весник на РМ„ бр. 113/07, 144/14 и 149/15). односно “Правилникот за начинот на собирање и нештетно одстранување на нуспроизводите од животинско потекло и техничко-технолошките услови кои во поглед на објектот, опремата и кадарот треба да го исполнуваат правните лица кои вршат собирање и нештетно отстранување на нус производите од животинско потекло како и техничко-технолошките услови што треба да ги исполнуваат превозните

средства за превоз на нус производи од животинско потекло” (Сл. Весник на РМ бр. 157/09), правните и физичките лица кои при вршењето на дејноста создаваат нуспроизводи од животинско потекло се должни на пропишан начин да обезбедат нештетно отстранување или преработка така што да не претставуваат ризик за здравјето на луѓето и животните, водата, воздухот, почвата и растенијата.

Нус производи од животинско потекло треба да бидат собрани, преземени идентификувани и отстранети без загрозување на здравјето на луѓето здравствената заштита на животните и без штетни влијанија на животната средина.

Операторот во одгледувалиштето ќе врши времено складирање на угинати птици во разладни комори пакувани во пластични кеси до преземање од овластен управител.

Отпад од остри предмети е отпад што содржи игли, ланцети, скалпери и останати предмети кои можат да направат убод или посекотини, односно чие собирање и отстранување е предмет на специјални барања поради заштита од инфекции. Одложување на ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите), ќе се врши во кругот на инсталацијата. Истиот ќе се собира и складира во пластични контејнери. Операторот има обврска овој отпад да го предаде на правно или физичко лице кое поседува дозвола за постапување со овој вид отпад согласно Законот за постапување со отпад и подзаконските акти кои произлегуваат од истиот.

Во согласност со проектната документација на објектот се планира поставување сепаратен систем за комунални **отпадни води, технолошки отпадни води и атмосферски води**. Комуналните отпадни води од објектите за засолнување на луѓе се одведуваат во модулarna ПСОВ. Санитарните отпадните води се со органско оптеретување и неопходен е нивни пред третман. Пред третманот треба да биде интегрален односно на излезот на севкупната санитарна отпадна вода на ниво на примарен третман – биолошко пречистување.

Атмосферските води се одведуваат од олуците преку систем на цевки, сливници и шахти поставени до секој објект со што по дождовите се редицуира загадувањето на околината преку испирање на почвата.

Операторот треба да биде одговорен во управувањето со создадениот екскрет и водата од перење на објектите.

Течно шталско ѓубриво - Мил од миење и чистење на објектите за одгледување на пилиња и кокошки настанува како резултат на чистење на објектот по завршувањето на турнусот, преку одводни канали се транспортира и складира до преземање во еднокоморни бетонски резервоари. Операторот ќе склучи Договор со овластена компанијата за преземање на овој вид на отпад

Објектите за одгледување на кокошки несилки припаѓаат во објекти за домување на живина со континуирано отстранување на екскретот кој се применува при кафезно домување. Создадениот екскрет заедно со ѓубривото може да содржи до сува материја до 55%. Екскретот паѓа низ подот на кафезите врз подвижна лента под кафезите. Подвижната лента го транспортира надвор од објектот преку елеватор се депонира директно во тракторски приколи и се транспортира на земјоделски површини обезбедени со договори за расфрлање.

Остатокот од екскретот се складираат во надземна армирано бетонска јама со странични преградни зидови и кровна контрукција.

Фармите каде што земјиштето за расфрлање е обезбедено со договори со други сопственици треба да имаат на располагање резервна површина за расфрлање најмалку 50% од површината обезбедена со договори.

Бучавата може да биде важен извор на нарушување кај луѓето кога инсталацијата се наоѓа во близина на населените места. Извори на бучава се поврзани со домување на животните (вклучувајќи го и системот за отстранување и чување на арско ѓубриво и опрема за контрола и одржување на внатрешна клима и опремата за хранење и поење на животните), истовар и утовар на животните, мелење и дробење на храна. Објектот ќе биде изведен со фасадна изолација и бучавата од работните процеси во производниот погон ќе биде сведена на минимум. Опремата редовно ќе се контролира и одржува во исправна состојба. Објектот се наоѓа надвор од населено место така да интензитетот на бучава нема влијае врз надворешни рецептори.

Влијанија во пост – оперативна фаза

Во случај на затворање, влијанијата кои се очекуваат се поврзани со демонтажа на опремата и објектите на локацијата. Опремата која ќе биде поставена во објектот се карактеризираат со компактна конструкцијата, што овозможува брзата монтажа и демонтажа. Во случај на целосен престанок на работа на погонот опремата се демантираат и се продава или се пренесува на друга локација. Залихите на сировини и готови производи ќе се продадат. Отстранување на отпадот или било какви хемикалии на локацијата на инсталацијата ќе бидат отстранети или рециклирани преку соодветни овластени оператори, а локацијата ќе се санира и ќе биде оставена во безбедна состојба.

Во Табела 1 и Табела 2 е дадена прелиминарна оценка на влијанијата за време на двете фази во изградба и оперативна фаза на објектот, во зависност од видот на влијание, времетраењето, нивото на влијанието и реверзибилноста.

Во Табела 1 и Табела 2 е дадена прелиминарна оценка на влијанијата за време на двете фази во изградба и оперативна фаза на објектот, во зависност од видот на влијание, времетраењето, нивото на влијанието и реверзибилноста.

.....

Табела 1 Преглед на главни индикативни потенцијални влијанија во градежна фаза

Градежна фаза									
Категорија на оцена	Ниво на оцена	Флора и фауна	Пејзаж и визуелна средина	Културно и историско наследство	Квалитет на воздух	Бучава и вибрации	Квалитет на вода/хидрологија/почва	Социјални аспекти	Клима
	Негативно				✓	✓	✓		
	Неутрално	✓	✓	✓					✓
Важност	Високо								
	Средно								
	Ниско		✓		✓	✓	✓	✓	
	Незначајно	✓		✓					✓
Времетраење	Долготрајно								
	Привремено	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Реверзибилност	Иререверзибилно								
	Делумно реверзибилно								
	Целосно реверзибилно	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Кумулативно/синергистичко	Можно				✓	✓	✓		
	Невозможно	✓	✓	✓			✓	✓	✓

Табела 2 Преглед на главни индикативни потенцијални влијанија во оперативна фаза

Оперативна фаза									
Категорија на оцена	Ниво на оцена	Флора и фауна	Пејзаж и визуелна средина	Културно и историско наследство	Квалитет на воздух	Бучава и вибрации	Квалитет на вода/хидрологија/почва	Социјални аспекти	Клима
	Негативно				✓		✓		
	Неутрално	✓	✓	✓		✓			✓
Важност	Високо								
	Средно				✓	✓	✓	✓	
	Ниско	✓							
	Незначајно		✓	✓					✓
Времетраење	Долготрајно	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Привремено								
Реверзибилност	Иререверзибилно			✓					✓
	Делумно реверзибилно	✓					✓		
	Целосно реверзибилно				✓	✓		✓	
Кумулативно/синергистичко	Можно						✓		
	Невозможно	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

5. Дополнителни информации

Надлежен орган на државната управа за издавање на дозвола – решение за спроведување на проектот:

Министерство за животна средина и просторно планирање

адреса: плоштад “Пресвета Богородица” бр.3

1000 Скопје

Датум на известувањето: 25.10.2022

Изготвувачи на известувањето:

1. **Адреса на инвеститорот:** 36 бр. 3 Илинден
Назначено лице за контакт: Горан Маркоски
Тел. +389 75 266 423
E-mail адреса: info@freshfarm.com.mk
2. Јасминка Петешевва
Моб.тел. 078 472 990
E-mail : jasmina_home@yahoo.com

ПРИЛОГ 2 Листа на проверка за утврдување на потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина

на 1	Колона 2	Колона 3
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?	Да. Се налага потреба од користење на земјиште.	Не. Изградбата и работењето на проектот ќе предизвика физички (топографски) промени на местото каде се наоѓа фармата. Не се очекува промена на водните тела.
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?	Да. Во текот на фазата на изградба ќе се користи електрична енергија, вода. Во текот на оперативната фаза како суровини ќе се користат ел. енергија, вода, сончева енергија.	Не. Ресурсите кои ќе се користат на годишно ниво нема да предизвикаат значителни влијанија врз работата на постојната инсталација. .
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?	Не.	Не.
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?	Да. Во текот на фазата на градба/инсталирање ќе се создава: цврст градежен(отпад од ископ на земја, изолациони материјали, отпад од бетон), комунален отпад и отпад од пакувања. Во оперативната фаза ќе се создава Мешан комунален отпад Отпад од пакување Ветеринарен отпад	Не. Во живинарската фарма ќе биде воспоставен систем за управување со отпад.. Ќе бидат склучени договори за постапување со различните видови на отпад со овластени оператори.
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материи или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?	Да. Во оперативната фаза се очекуваат емисии на амоњак амонијак (NH ₃) и јаглерод диоксид (CO ₂) од шталското ѓубриво.	Не. Ќе бидат преземени контролни мерки
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?	Да се очекуваа зголемување на интензитетот на бучавата како резултат на градежните активности. во фазата на градба. Во	Не. Емисиите се ограничени во рамките на предметната локација. Во оперативната фаза ќе бидат преземени контролни мерки.

	оперативната фаза од инсталираната опрема се очекува . ослободувањето на светлината од системот за осветлување на објектите за одгледување на живина.Бучава се очекува од инсталираната опрема (вентилатори, компресор)	
7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материји врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?	Да во случај на несоодветно управување со шталското ѓубриво, или отпадни води од ПСОВ во случај на екцеси	Не. Ке се следат упаствата за екцеси и хаварији.
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина	Да. Можни се инциденти во текот на изградбата.	Не. Со проектната документација се изработени се Елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материји, Елаборат за заштита при работа
9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста.	Не.	Не.
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?	Не.	Не.
11. Дали постојат области на или околу локалитетот кои се заштитени со меѓународно, национално или локално законодавство поради нивните еколошки, пределски, културни или други вредности, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
12. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот кои се важни или други водни тела, крајбрежна зона, планини, шуми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
13. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот што користат заштитени, важни или чувствителни видови на фауна и флора, на пример за	Не	Не

размножување, гнездење, барање храна, одмор, презимување или преселба, а кои би можеле да бидат?		
14. Дали постојат копнени, крајбрежни, морски или подземни води на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. На предметната локација се планира изведба на бушен бунар за задоволување на потребите од вода за инсталацијата.	Не. Количината на вода која се планира да се користи во новопредвидениот објект не се очекува да има значителни влијанија на режимот на подземната вода.
15. Дали постојат области или карактеристики од висока пределска или живописна вредност на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
16. Дали постојат патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до рекреативни или други објекти, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
17. Дали постојат транспортни патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до закрчување или што создаваат еколошки проблеми, а кои би можеле да бидат засегнати?	Не	Не
18. Дали проектот е на локација каде постои веројатност да биде видлив за голем број на луѓе?	Не	Не
19. Дали постојат реони или карактеристики од историска или културна важност на или околу локалитетот што би биле засегнати од проектот?	Не,	Не
20. Дали проектот е лоциран на празен простор (на кој никогаш немало градба), со што ќе дојде до загуба на празно („гринфилд“) земјиште?	Да. Во моментот предметната локација е обработливо земјоделско земјиште и се очекува загуба на земјоделско земјиште..	Не. Големината на парцелата нема да доведе до значителни влијанија.
21. Дали во моментот има некои употреби на земјиштето на или околу локацијата (на пр. За живеалишта, градини, друг приватен имот, индустрија, трговија, рекреација, отворени јавни површини, објекти во заедницата, земјоделие, шумарство, туризам, рударство или каменоломи) што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Непосредното опкружување на локацијата е обработливо земјоделско земјиште.	Не. Ќе бидат преземени сите градежно-конструктивни и оперативни мерки за заштита на животната средина. на земјиштето околу самата локација.
22. Дали постојат планови за идни употреби на земјиштето на или околу локацијата што би можеле да бидат	Не.	Не

засегнати од проектот?		
23. Дали постојат области на или околу локалитетот што се густо населени или изградени, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
24. Дали постојат области на или околу локалитетот што се зафатени од некои чувствителни употреби на земјиштето, на пример болници, училишта, верски објекти, објекти во заедницата, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
25. Дали постојат области на или околу локалитетот што содржат важни, висококвалитетни или оскудни ресурси како на пример подземни води, површински води шуми, земјоделско земјиште, рибници, туристички ресурси или минерали, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Ќе бидат користени подземни води за изведба на бушен бунар.	Не. Потрошувачката на вода во новиот објект нема да доведе до значителни промени на количината на вода која се употребува во постојната свињарска фарма..
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
26. Дали постојат области или околу локалитетот што се веќе предмет на загадување или на штети врз животната средина, на пример каде постојните законски стандарди за животна средина, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
27. Дали местото каде е лоциран проектот е подложен на земјотреси, спуштање на земјиштето, лизгање на земјиштето, ерозија, поплави или екстремни/лоши климатски услови како на пример големи температурни разлики, магли, силни ветришта, а што би можеле да доведат до тоа проектот да предизвика еколошки проблеми?	Не	Не

	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?				
1.1	Трајна или привремена промена на употребата на земјиштето, на земјишната покривка или на топографијата, вклучително и зголемувања во интензитетот на употреба на земјиштето?	Да	Да. Постои потреба за користење на земјиштето. Проектните активности ќе предизвикаат физички промени во пејзажот и визуелните аспекти на оваа област	Не. Се очекува ефектот да биде во границите на Градежната парцела.
1.2	Расчистување на постоечко земјиште, вегетација и градби?	Не	Да, расчистувањето ќе биде ограничено само на расчистување на вегетацијата за време на земјени работи само на предметната локација	Не. Се очекува ограничена загуба на некои ретки видови но не загрозени или заштитени видови согласно националното и меѓународното законодавство
1.3	Создавање на нови употреби на земјиштето?	Да	Само во граници на локација	Да. Ке придонесе за развој на фармско производство
1.4	Предградежни испитувања, на пример ископ на дупки, тестирање на земјиштето?	Де	Да. Стандардни геотехнички, геомеханички и хидрогеолошки истражувања ќе бидат спроведени	Не
1.5	Градежни работи?	Да	Да. Проектот предвидува градежни работи кои ќе резултираат со физички промени на локалитетот..	Не
1.6	Работи на рушење?	Не	На предметната локација нема постојни објекти кои би биле предмет на рушење.	Не
1.7	Привремени локации што се користат за градежни работи или за сместување на градежни работници?	Не	Не	Не
1.8	Надземни градби, објекти или земјени насипи кои вклучуваат линеарни, т.е должински конструкции (далноводи, телефонски водови, железничка инфраструктура, автопати), ископ на земја и пополнување со земја или ископи за објекти?	Да	Да. Ископи на земја, пополнување со земја и ископи за објекти.	Не
1.9	Подземни работи кои вклучуваат рударски активности или изградба на тунел?	Не	/	/
1.10	Работи на ревитализација?	Не	Не	/
1.11	Копање со багер?	Да	Проектот предвидува копање и	Не. Не се очекуваат значајни влијанија поради

			израмнување за време на градежните активности и изградба на земјоделските објекти, широки ископи и ископи на темелни стопи.	ограничените ископи само на предметната локација.
1.12	Крајбрежни градби, на пр зидови крај море, пристаништа?	Не	Не	Не
1.13	Крајбрежни објекти?	Не	Не	Не
1.14	Процеси на производство?	Да	Складирање на сточна храна, подготовка на храна и одгледување на живина.	Не,
1.15	Објекти за складирање на стоки или материјали?	Не	Силоси за складирање на сточна храна, бетонски јами за привремено складирање на шталско губриво	Не
1.16	Постројки за третман или отстранување на цврст отпад или течни ефлуенти?	Не	Поставување на мобилна пречистителна станица за третман на санитарни отпадни води од објектот за засолнување на луѓе/ административни простории,	Не
1.17	Објекти за долгорочно сместување на работници?	Да	Да, се планира изградба на објект за засолнување на луѓе и административни простории	Не
1.18	Нов копнен, железнички или поморски сообраќај за време на изградбата или работењето?	Не	/	/
1.19	Нова копнена, железничка, воздухопловна, водна или друга транспортна инфраструктура вклучувајќи и нови или изменети патишта и станици, пристаништа, аеродроми итн.?	Не	/	/
1.20	Затворање или пренасочување на постоечки транспортни патишта или инфраструктура, што доведува до промени на движењата во сообраќајот?	Не	/	/
1.21	Нови или пренасочени далноводи или цевководи?	Не	Не	/
1.22	Зафаќање на водите, изградба на брана, подводен канал, прегрупирање или други промени на хидрологијата на водотеците или аквиферите?	Не	Не	/
1.23	Премини преку водотеци?	Не	Не	

1.24	Црпење или трансфери на вода од подземни или површински води?	Да	Се планира изведба на бушен бунар за снабдување со вода	Не
1.25	Промени во водните тела или на површината на земјата кои влијаат врз одводот или истечните води?	Не	Не	/
1.26	Транспорт на персонал или материјали за градба, работење или затворање на објект?	Да	Да. Во сите фази на проектот се очекува да се транспортира работници, материјали и отпад	Не се очекува дека транспортот на суровините, материјалите. Персоналот значително ќе го зголеми интензитетот на сообраќај во регионот.
1.27	Долгорочна демонтажа или затворање на инсталација или работи на враќање во задоволителна состојба?	Не	Не се очекува затворање на инсталацијата..	/
1.28	Тековна активност за време на затворањето којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Не	/	/
1.29	Прилив на луѓе во одредена област било привремено било трајно?	Не	/	/
1.30	Внесување на туѓи (надворешни) видови	Не	/	/
1.31	Губење на автохтони видови или генетска разновидност?	Не	/	/
1.32	Некои други активности?	Не	/	/
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?				
2.1	Земјиште, особено неуредено или земјоделско земјиште?	Да	Активностите на проектот предвидуваат користење на земјоделско земјиште за изградба на земјоделски објекти.	Да. Ограничена загуба на земјоделско земјиште.
2.2	Вода?	Да	Да во фаза на градба и во оперативна фаза као суровина за задоволување на потребите на вработените и наоѓување на живината као и во одржување на хигена на објектите.	Да. Ке се користи вода од бунар.
2.3	Минерали?	Не	/	/
2.4	Агрегати (песок, чакал, дробен камен)?	Да	Изградбата на објектот ќе бара употреба на агрегати. За време оперативната фаза не се употребуваат агрегати.	Не
2.5	Шуми и дрвја?	Не	/	/
2.6	Енергенси, вклучително електрична енергија и горива?	Да	Како енергеси во оперативната фаза ке се употребуваат електрична енергија и	Не

			сончева енергија.	
2.7	Други ресурси?	Не	Добиточна храна , житарици	/
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?				
3.1	Дали проектот ќе опфати употреба на супстанции или материјали што се опасни или токсични по човековото здравје или животната средина (флора, фауна, водоснабдување)?	Не	/	/.
3.2	Дали проектот ќе резултира со промени во појавата на болести или ќе ги засегне векторите на болеста (на пр. болести што се пренесуваат преку инсекти или вода)?	Да	Постои можност од заболување на живиниата,	Персоналот ќе биде обучен за постапување во случај на појава на заразни болести и ќе постапува согласно законските прописи.
3.3	Дали проектот ќе има влијание врз добросостојбата на луѓето, на пример преку промена на животните услови?	Не	Не	Не
3.4	Дали постојат некои особено вулнерабилни групи на луѓе кои би можеле да бидат засегнати од проектот, на пр. болнички пациенти, стари лица?	Не	/	/
3.5	Некои други причини?	Не	/	/
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?				
4.1	Јаловина или рударски отпад?	Не	/	/
4.2	Комунален отпад (отпад од домаќинства или комерцијален отпад)?	Да	Во текот на градежната и оперативна фазата ќе се создава комунален отпад,	Не, На предметната локација ќе биде воспоставен организиран систем за селекција, одлагање и предавање на овластени оператори на сите видови на отпад. Ќе се подготви План за управување со отпадот.
4.3	Опасен или токсичен отпад (вклучувајќи и радиоактивен отпад)?	Не	/	/
4.4	Друг отпад од индустриски процеси?	Не	/	/
4.5	Вишок на производи?	Не	/	/

4.6	Мил од отпадни води или други видови мил од третман на ефлуент?	Да	Мил од пречистителна станица за отпадни води.	Не. Не. Ке биде склучен договор со овластена компанија за периодично преземање
4.7	Градежен шут или отпад од активности на рушење објекти?	Да	Градежен шут ќе се генерира во фазата на градба.	Не. Нема да има значајно влијание.
4.8	Вишок (излишни) машини или опрема?	Не	/	/
4.9	Контаминирано земјиште или друг материјал?	Не	/	/
4.10	Отпад од земјоделски активности?	Да	Шталско ѓубриво.	Не. Ке биде со договори со замјоделци. Останатата количина ќе се складира во јама до преземање.
4.11	Некој друг цврст отпад?	Да	. Остатоци од мртва живина , медицински отпад од третман на живината..	Не. Ќе се постапува во согласност со законската регулатива складирање до преземање од овластен постапувач..
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материи или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?				
5.1	Емисии од согорување на фосилни горива од стационарни или мобилни извори?	Да	Емисии од транспортни возила во градежната и оперативната фаза.	Не. Овие емисии се од времен карактер.
5.2	Емисии од производни процеси?	Да	Емисии на амоњак (NH ₃) и јаглерод диоксид (CO ₂) од шталското ѓубриво..	Не. Ке бидат преземени контролни мерки..
5.3	Емисии од постапки со материјали што вклучуваат чување или транспорт?	Да	Емисии на прашина во градежната фаза од складирање на песок, земја од ископи. Емисии од складирање и подготовка на сточна храна..	Не. Ке бидат преземени контролни мерки.
5.4	Емисии од градежни активности вклучувајќи ги погонот и опремата?	Да	Во фазата на изградба се очекува емисија во воздухот од издувните системи на градежната механизација и останатите возила.	Не. Поради краткотрајниот карактер, не се очекува значителен ефект.
5.5	Прашина или миризби од постапувањето со материјали вклучувајќи градежни материјали, отпадни води и отпад?	Да	Да. Во текот на градбата се очекува емисија на цврсти честички (прашина). Во оперативната фаза емисија на мириси од објектите за одгледување на живината и јамите за складирање на екскретот.	Не. Ке бидат преземени превентивни мерки за намалување на прашината со превентивно прскање со водена завеса. Со проектот се планира хортикултурно уредување на локацијата.
5.6	Емисии од инцинерација на отпад?	Не	/	/
5.7	Емисии од горење на отпад на отворен простор (на пр. искинати материјали, градежен шут)?	Не	/	/

5.8	Емисии од некои други извори?	Не		
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?				
6.1	Од работењето на опремата, на пример мотори, вентилациска постројка, дробилки?	Да	Систем за вентилација во објектите за одгледување на живина. Во објектите треба да има воспоставен 24 часовен светлосен режим. Во инсталацијата ќе биде посравена мелница за подготовка на сточна храна.	. Не. Инсталираната опрема не се очекува да генерира бучава над дозволената од границите на предметната локација. Опремата се управива автоматски и се врши континуиран мониторинг.
6.2	Од индустриски или слични процеси?	Не	/	/
6.3	Од градежни работи или работи на рушење	Да	Во фазата на изградба, градежната механизација и опрема ќе создаваат бучава.	Не
6.4	Од експлозии или натрупување?	Не	/	/
6.5	Од градежни активности или сообраќај во функција на работата?	Да	Се очекува зголемен интензитет на сообраќај во градежната фаза..	Не..
6.6	Од системи за осветлување или разладување?	Да	. Емисии на топлинска енергија од системот за затоплување и ослободување на светлина од системот за осветлување на објектите за одгледување на бројлери.	Не. Емисиите се во затворен ситем.
6.7	Од извори на електромагнетно зрачење (да се земат предвид влијанијата врз блиската чувствителна опрема и врз луѓето)?	Не	/	/
6.8	Од некои други извори?	Не	Не	Не
7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материи врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?				
7.1	Од постапување со, чување, употреба или прелевање на опасни или токсични материјали?	Не	/	/
7.2	Од испуштање на отпадни води или други ефлуенти (третирано или нетретирано) во вода или во земја?	Не	/	/
7.3	Преку таложење на загадувачки материи емитирани во воздухот на земја или во вода?	Не	/	/
7.4	Од некои други извори?	Не	/	/
7.5	Дали постои ризик од долготрајна акумулација	Не	/	/

	на загадувачки материји во животната средина од овие извори?			
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?				
8.1	Од експлозии, прелевања, пожари итн.; од чување, постапување со, употреба или производство на опасни или токсични супстанции?	Да	Само во случаи на инцидентно излевање на опасни супстанции	. Не, бидејќи ќе се спроведат мерки за вонредни состојби (противпожарни системи, хидратантски системи, прва помош, китови за собирање на опасни супстанции и др.
8.2	Од настани надвор од границите на вообичаената заштита на животната средина, на пр. откажување на системите за контрола на загадувањето?	Не	/	/
8.3	Од некои други причини?	Не	/	/
8.4	Дали проектот би можел да биде засегнат од природни катастрофи кои предизвикуваат штети врз животната средина (на пр. поплави, земјотреси, лизгање на земјиште итн.)?	Не	/	/
9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?				
9.1	Промени во големината, возраста, структурата на населението, социјалните групи итн?	Не		Не
9.2	Преку преселба на луѓе или рушење на домови или населби или на објекти во населбите, на пример училишта, болници, социјални установи?	Не	/	/
9.3	Преку населување на нови жители или создавање на нови населби?	Не	/	/
9.4	Преку упатување на поголеми барања до локалните установи или служби, на пример во врска со домувањето, образованието, здравството?	Не	/	/
9.5	Преку создавање нови работни места за време на изградбата или работењето или предизвикување појава на губење на работни места со последици по невработеноста и економијата?	Да	Ќе се создадат нови работни места за време на градежната и оперативната фаза со што ќе дојде до позитивно влијание врз локалното население. Развој на мали и средни претпријатија и во градежна и оперативната фаза од проектот..	Не

9.6	Некои други причини?	Не	/	/
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?				
10.1	Дали проектот ќе доведе до притисок за последователен развој кој би можел да има значително влијание врз животната средина, како на пример поголем број живеалишта, нови патишта, нови помошни индустрии или установи итн.?	Не		
10.2	Дали проектот ќе доведе до создавање на помошни установи или до развој поттикнат од проектот кои би можеле да имаат влијание врз животната средина, како на пример: • помошна инфраструктура (патишта, снабдување со електрична енергија, третман на отпад или отпадни води итн.) • изградба на живеалишта • екстрактивни индустриски дејности • дејности на снабдување • други?	Не	/	/
10.3	Дали проектот ќе доведе до грижа за локацијата по престанокот на работата на инсталацијата којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да	Во случај на престанок со работа на инсталацијата неопходно е спроведување на план за ремедијација,	Не.